

12 MART
DİZİSİNDE
BUGÜN

Deniz: "Larry karısına yazdığı mektupta,
'artık babamgillere yerleşirsin, seni bir daha
göremeyeceğim' falan diyordu. Dayanamadım,
'Ulan göreceksin karını be' dedim"

Öldür demesi kolay

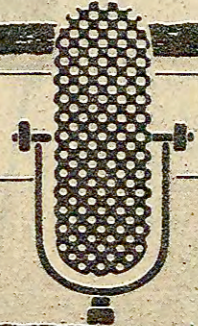
8. sayfamızda

Aydınlık

CARSAMBA
26
MART 1980
10 LIRA

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

GÜNÜN KONUSU

Nikos Simeonidis (Yüksek Planlama Dairesi Yöneticisi) Konuşan: Erdoğan Özbalıkcı
Konu: Kıbrıs Rum kesiminde ekonomi 2. sayfa

Türkiye'ye yardım toplantısı bugün yapılıyor

OECD ülkeleri, bugünkü toplantıda Türkiye'ye yapacakları yardım miktarını belirleyecekler

DEMİREL İÇİN EN UZUN GÜN!

CUMHURBAŞKANI SEÇİMİNİN 5. GÜNÜNDE

Yılmaz aday olunca turlar başladı

- Ecevit Kemal Güven'i, Demirel Hayrettin Erkmen'i düşünüyor
- Battal adaylıktan çekildi Yılmaz da ilk tur sonunda adaylıktan çekildi
- Bilgiç aday olmak isteyince AP Grubu karıştı

Liderler nabız yokluyor!

İzlenimler

Turlar dönsenize, durmasanıza

Nimet Arzık

DEMOKRASİNİN her türlü var bizim ülkede ama bazı türlerle, biz alışıyoruz, hele Cumhurbaşkanlığı seçimi konusunda. Bence, bu makama, insanlar, kutlu kıymetli davet edilmeli böyle, kanter içinde

(Devamı sa. 7, sü. 4'te)

HABER MERKEZİ

CUMHURBAŞKANLIĞI seçiminin ikinci gününde aday çıkınca turlara başlandı. Mardin Bağımsız Milletvekili Nurettin Yılmaz, Cumhurbaşkanlığına adaylığını koydu. Parlamento'nun arif turlara geçilebilmesi için sembolik olarak adaylığını koyduğunu bildirdi. Cumhurbaşkanlığı se-

(Devamı sa. 7, sü. 7'de)

NE DEDİLER, NE OLDU?

2 ay içinde 1 milyar dolar işçi dövizini gelecek dediler

Ocak sonunda yapılan yüzde 48'lik büyük devalüasyondan sonra "ekonomik paket"i hazırlayanlar, işçilerin bu operasyondan sonra çok büyük miktarlarda döviz göndereceğine inandıklarını söylediler.

Şubat'ta işçi döviz girişi 173 milyon dolarda kaldı

Beklenen gerçekleşmedi. Şubat ayı işçi döviz girişi yalnızca 173 milyon dolar oldu. Mart ayında bundan daha düşük bir gerçekleşme bekleniyor.

Tahtakale Merkez Bankası artık ölmüştür dediler

25 Ocak kararlarından hemen sonra İstanbul'a gelen ve bu arada Tahtakale semtini ziyaret eden Maliye Bakanı İsmet Sezgin, Tahtakale Merkez Bankası'nın artık öldüğünü ve buradaki dövizlerin Merkez Bankasına akacağını söylemişti.

Tahtakale Merkez Bankası ölmedi

Yasadaki döviz piyasasındaki dövizlerin Merkez Bankasına akacağı beklentisi gerçekleşmedi. Dolar 72, Mark 42 lira üzerinden işlem görüyor. Bu piyasanın önümüzdeki günlerde canlanabileceği endişesi de zaman zaman belirtiliyor.

Önlemler için gerekli döviz Merkez Bankasında var dediler

Demirel, 25 Ocak kararlarını açıkladıktan sonra, kendisine, gerekli döviz olmadan bu kararların uygulanıp uygulanamayacağını soran bir gazeteciye, "Gerekli döviz vardır" demisti.

Merkez Bankasında gerekli dövizin olmadığı anlaşıldı

Aradan geçen iki aya yakın süre, Demirel'in bu sözlerinin doğru olmadığını ortaya koydu. Ekonomiye yeterli döviz sağlanamadığı için üretim artmadı, enflasyon oranı yüzde 35'i buldu.

Bu yıl yeni kredi olarak 900 milyon dolarlık bir fon yaratılması bekleniyor. Bu miktar, geçen yıldan sarkan ve kullanılmayan miktarla birlikte 1.2 milyar dolara ulaşacak

HABER MERKEZİ

DEMİREL HÜKÜMETİNİN 25 OCAKTA

aldığı ve uygulamaya koyduğu ekonomik kararların akıbetini önemli ölçüde belirleyecek OECD toplantısı bugün Paris'te yapılıyor. 25 Ocak kararlarından hemen sonra açıklanan ve kararların uygulanabilmesinin en önemli koşulu olan yeterli döviz miktarının Merkez Bankası kasalarında bulunduğu biçimindeki açıklamanın doğru olmadığı ve şubat ayı işçi döviz girişlerinin yeterli olmadığından belirlenmesinden sonra Demirel hükümeti bütün umudunu bugün Paris'te yapılacak toplantıda...

Akaryakıt ve tüp gaza yine zam var

HABER MERKEZİ

ENZİN, gazyağı,

Bmazot ve kalorifer yakıtına elli kuruş ile yüz kuruş arasında zam yapıldı. Bir açıklama yapan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat Karathoğlu yeni zamların nakliye masrafları nedeniyle yapıldığını söyledi. Karathoğlu Doğu ve Güneydoğuya nakliyenin çok pahalıya gelmesi nedeniyle akaryakıt tasitirilmediğini iddia etti.

Yeni zamlara göre akaryakıt fiyatları şöyle belirlendi:

Normal benzin: 33 lira, süper benzin 37 lira, gazyağı ve mazot 20 lira 50 kuruş, kalorifer yakıtı 12 lira 50 kuruş, Tüpgaz fiyatlarına da yeniden zam yapıldı ve eskiden 200 lira olan tüpler 250 liraya çıktı.

TKP öğretmenleri "yığınsal direnişe" çağırıyor

İZMİR (ÖZEL) Kendilerine "Demokratik Öğretmen Hareketi" adını veren TKP yanlıları dağıttıkları bildiride maceracı grupların son eylemlerinin kitlelerde yığınsal yaratılmaya itiraz ederek, öğretmenleri bundan sonra yığınsal direnişlere hazırlanmaya çağırıyor. Uzun süredir, yayın organlarında ve TKP'nin sesi radyosunda, genel grev ve buna ilişkin eylemlerin çağrısını yapan TKP'nin, maceracıların eylemlerinin oluşturdukları demokratik cepheyi zor durumda bıraktığını itiraz etme-

(Devamı sa. 7, sü. 1'de)

HAYRİ ÖZBAY'IN KISA BİR SÜRE ÖNCE YAZDIĞI BİR ŞİİRİ

Öldüğümde şafak vaktinde yarın,
Ağlamayın başımda mezarımın,
Altında olmayacağım toprağın,
Özgürlük rüzgarımın ben Eserim üstünde Türkiye'nin Hayri Özbay

iki gencin boğularak öldürülmesi protesto edildi

Öldürülen gençler Çapa Tıp Fakültesinde düzenlenen bir törenle anıldılar

DGB: "Caniler derhal yakalanmalı hesap sorulmalıdır"

"FİİLİ AF" BU KEZ DE ADANA CEZAEVİNDE UYGULANDI

Azılı katil iki komando daha cezaevinden kaçırıldı

İstanbul'da 2. Siirt, Konya Çorum ve Samsun'da 4 kişi öldürüldü
Yozgat'ın Çayyralan ilçesinde olaylar çıktı: 25 kişi yaralandı

KOMANDOLAR BİR OKUL MÜDÜRÜNÜ DAHA ÖLDÜRDÜ

Çapa Tıp Fakültesinde ve İktisat Fakültesinde derslere ara verildi

İSTANBUL (ÖZEL) ÇAPA Tıp Fakültesi 1. sınıf öğrencisi ve Devrimci Gençlik Birliği üyesi Hayri Özbay ile arkadaşı İktisat Fakültesi 1. sınıf öğrencisi Mahmut Sebzeci'nin boğularak öldürülmesini protesto amacıyla Çapa Tıp Fakültesinde ve kaldıkları Eskişehir Yurdunda toplantılar düzenlendi. Çapa Tıp (Devamı sa. 7, sü. 9'da)

Adıyaman'da 11 Apocu yakalandı

Gazetemizin satışı engellemeye çalışan Apocu ikiyil 6ay cezaya çarptırıldı
İğdir'da adam öldüren 3 Apocudan biri yakalandı
ADANA (ÖZEL) GAZIANTEP'te 73 Apocunun yakalanmasını sonra Adıyaman'da da 11 Apocu yakalandı. (Devamı sa. 7, sü. 6'da)

Bilim adamları "yüksek miktarda" kredi beklemiyor

BİLİM adamları kredi konusunda pek umutlu konuşmuyorlar. THA'nın yaptığı soruşturmaya göre, bilim adamları yüksek bir yardım miktarı beklemedikleri gibi borçların "politik fiyat" konusunda da endişeliler. Prof. Yüksel Ülken, "Batının vereceği kredilerin bu koşullarda yüksek miktarlara çıkması olanaksızdır" derken, Prof. Gülsen Kazgan ve Prof. Erdoğan Alkin kredinin "politik fiyat"na değindiler. Prof. Alkin şöyle dedi: "Gerçekci olalım."

(Devamı sa. 7, sü. 6'da)

Çukobirlik'ten 800 işçinin çıkarıldığı açıklandı

ADANA (ÖZEL) UKOBİRLİK İplik ve Yağ Fabrikasında çalışan işçilerin maaşlarının ödendiği ancak Çukosen üyesi personelin maaşlarının henüz ödemediği bildirildi. Bu arada, Çukosen Başkanı yaptığı açıklamada şimdiki kadar 800 kadar üyelerinin atıldığını ve çıkışlarının devam ettiğini belirtti.

Tekstil Sendikası (Devamı sa. 7, sü. 1'de)

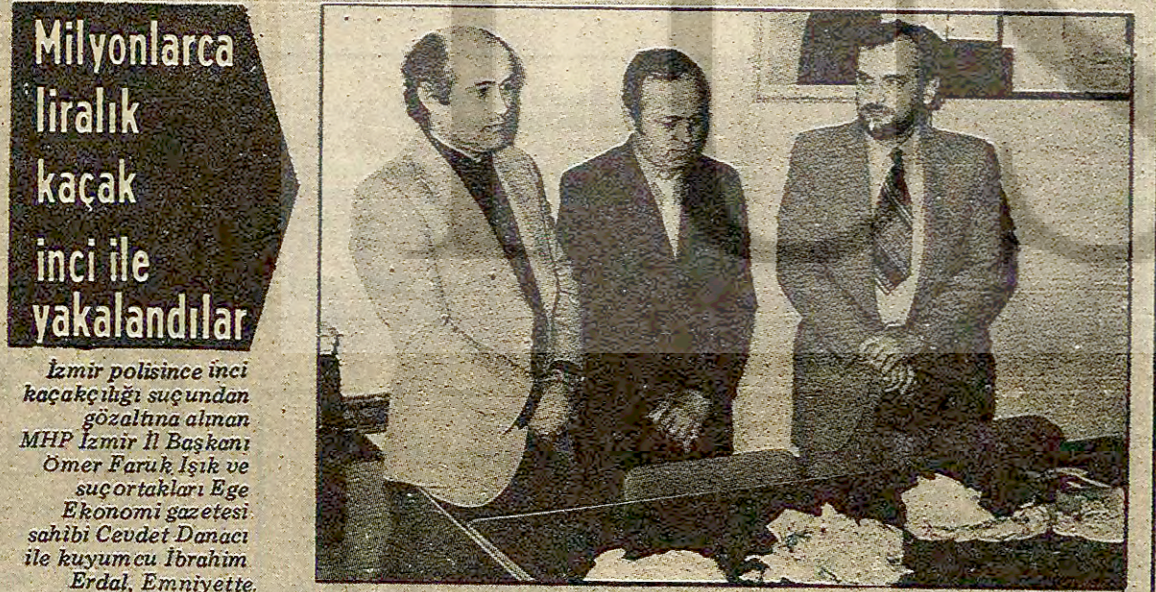
Türk-İş vergi tasarısı ile ilgili görüşlerini Meclis Plan Komisyonuna bildirdi

ANKARA (AA) TÜRK-İŞ, halen Millet Meclisi Plan Komisyonunda bulunan Vergi Yasa Tasarısına ilişkin görüşlerini, bir rapor halinde Komisyon

(Devamı sa. 7, sü. 1'de)

Aydınlık Rum göçmen kamplarında "Barış olsun, herkes evine dönsün"

Erdoğan Özbalıkcı'nın yazı dizisi Bugün 5. sayfada

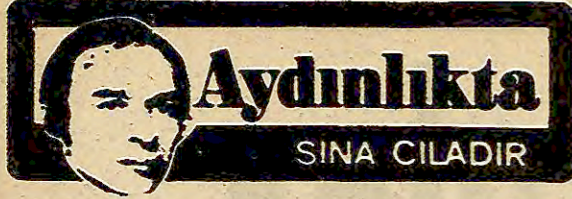

MHP İzmir İl Başkanının kaçakçılık olayından önce istifa etmiş olduğu öne sürülüyor

İZMİR (ÖZEL) MHP İzmir İl Başkanı Omer Faruk Işık'ın 500 bin liralık kaçak inci ile yakalanıp kaçakçılık suçundan adliyeye verilmesi üzerine MHP İl Başkanlığına başkanın atandığı açıklandı. Vilayet Protokolü Müdürlüğüne yapılan açıklamaya göre Partinin İl Başkanlığına Yusuf Kırkpınar'ın atandığı belirtilirken MHP'li çevreler kaçakçılıktan yaralanan Omer Faruk Işık'ın bir ay önce İl Başkanlığından istifa için başvurduğunu Yönetim Kurulunun istifayı kabul ettiği halde bugüne kadar Cemiyetler Masasına açıklamadığını öne sürüyor. (Devamı sa. 7, sü. 9'da)

izlenimler Hapsedilecek sınıftan değilmiş!

İZMİR'de bir ihbar üzerine Mali Şube ekipleri kuyumcu dükkanlarına baskınlar yapıyor. Üç dükkanda yurda sokulması ve satılması yasak olan toplam 2.5 milyon lira değerinde kaçak inci yakalanıyor. (Devamı sa. 7, sü. 7'de)

Solun statükosu

Başhtaki "statüko" sözcüğünün yerine "statik" sözcüğü kullanılabilir miydi acaba? Herhalde kullanılabildi; belki de bu daha doğru olurdu. Malum, statüko, "süre gelen", "yerleşik" anlamını taşıyor; statik ise, "durmuş", "oturmuş" anlamını. Solun statükosu ya da solun statığı, sol kesimdeki "oturmuş", "süre gelen" genel ve özel tahlilleri ya da dünya ve Türkiye tahlillerini anlatıyor. Hiç değilse bu anlamda kullanıyormuşuz.

Aslında solun statığından sözetmek yanlış. Çünkü, eğer soldan kasıt, bilimsel anlamda sol'sa, statik ya da statüko sözcükleri sol'la çelişir. Çünkü solun felsefi temelleri, sürekli hareketi içerir. Bu anlamda sol, hareketlilik, donmuşluğu, "oturmuş"luğu, mutlaklığı reddeder.

Öyle ama, bizde solcu geçinip de mutlaklığı, donmuşluğu, hareketliliği, "oturmuş"luğu savunular tonladır! Bu yüzden bizim, solun statığından ya da statükosundan sözetmeye hakkımız var...

Bizim çözümümüzün önemlice bir kesimi, yaklaşık olarak yirmi yıldır aynı dünya tahlilinin beşliğinde pispişlanıyor! Bu tahlil özet olarak şöyledir:

Emperyalist sistem genel bunalım içindedir, stratejik bakımdan çökmeğe başlamıştır; ancak, henüz taktik bakımdan güçlüdür. Dünyanın jandarması ABD' dir. Yeryüzündeki bütün yaramazlıkların baş kaynağı bu ülkedir. Dünyanın üçte birini sosyalistler. Sosyalist kampın mührü Sovyetler Birliği'dir. Sovyetler Birliği, ABD'nin ve diğer emperyalist ülkelerin sömürü ve tahakkümü altındaki ülkelerin dostudur. Dünyadaki baş çelişme, kimilerine göre, emperyalizmle sosyalizm arasındaki çelişmedir; kimilerine göre de, az gelişmiş ülkelerle emperyalizm arasındaki çelişmedir.

Bu dünya tahlili, doğal olarak, Türkiye'ye şu şekilde yansır:

Türkiye, ABD'nin iktisadi, siyasi, askeri ve kültürel sultası altındadır. Baş düşman, ABD ile onun yerli işbirlikçileridir. Sovyetler Birliği, Türkiye'yi emekçilerin dostudur. ABD'ye ve yerli işbirlikçilerine karşı sürdürülecek mücadele, Sovyetler Bir-

liği'nin desteğini almadan başıyaz erişemez. Bağımsızlığın da, sosyalizmin de yolu budur.

Evet, yaklaşık olarak tam yirmi yıldır, bizim "oturmuş sol"umuz bu tahlilleri gagahyor. Sözcüğü bir Araya ya da Afrika ülkesinde bir yaramazlık mı var? "Oturmuş sol"umuz tahlili yapıyor hemen: CIA'nın oyunu!... Ya da Türkiye'de bir kötüye gidip mi var? Aynı terane: ABD'nin parmağı!...

Ne kolay değil mi? Dünyadaki ve Türkiye'deki gelişmeleri tahlil etmek için, değil kafayı çalıştırmaya, gazete okumaya bile gerekimimiz yok: Eli kulağa vurup "Kahrolsun ABD emperyalizmi!" diye naralanmamız yeter de artır bile! Artık, sizden âla sosyal bilimci ve de devrimci katıyen olamaz!..

Bazı bazı ufak - tefek tersliklerle karşılaşılabiliyoruz elbette: Sözcüğü "dünya sosyalizminin mührü" Sovyetler Birliği, Çekoslovakya'yı, Macaristan'ı işgal eder, şurada-burada darbeler tezgahlar, ülkeleri işgal ettirir, en son Afganistan örneğinde görüldüğü kendisine zorla çağrı kırtarın; sevne sevne gider, halk kitellerini napalmle yakmaya başlar...

Sıkıyım canımız! Herşeyin bir kolayı vardır! Deriniz ki; Sovyetler Birliği oralara karşı-devrimi bastırma için girdi. O girmese ABD girecekti. ABD gireceğine Rusya girsin daha iyi!.. Halk kitellerini napalmle mi yakıyormuş? Yalandır! Hem doğru olsa bile n'olur? Sosyalist napalmle yakmak da bir onurdur...

Yok canım, şaka falan yapmıyoruz. Bu dangalaklık, zaman zaman maskaralık biçimine bürünerek sürüp gidiyor ülkemizde. Daha da sürecektir. Sözcüğü Mümtaz Sosyal'ı alın gözünüze: Afganistan üzerine yazdıkları, ama ciddi ciddi yazdıkları, gerçekte politik mizahın en şairane örnekleri değil midir? Hafızullah Amin hayattayken "Markset düzen kurucusu", kaynuğu titretikten sonra "Sadık..."

Bu yükler acısı tersliklerden bir kurtuluş yolu var elbette: Kafaları değiştirmek, ya da daha doğrusu, kafaları, değişen dünyaya uydurmak..

— Sayın Simeonidis, Kıbrıs Rum ekonomisinin son durumu nedir?

«Parayı değil, işgücünü değerlendirerek üretim yapmayı esas aldık»

— Sayın Simeonidis, Kıbrıs Rum ekonomisinin son durumu nedir?

— 1974'ten sonra doğan ekonomik sorunları alt etmek için Kıbrıs Cumhuriyeti iki olağanüstü plan uyguladı. Bu planlar sonucu ekonomik ve sosyal alanda ilerlemeler oldu. 1974'ten sonra en önemli sorunumuz sosyal alanda göçmenleri yerleştirmek ve ekonomik alanda yeni işletmeler kurup işsiz olan işgücünü değerlendirme idi. Bu çalışmalarımız çok memnuniyet verici sonuçlara ulaştı. 1978'deki Gayri Safi Milli Hasılamız 1973'te ulaşılmış olduğumuz seviyeye yetişti ve geçti.

— 1974 olaylarıyla ekonomik potansiyelinizin büyük bir kısmını yitirmişsiniz. Hangi ekonomik alanlara ağırlık vererek ekonominizi güçlendirdiniz?

— Bu konudaki politikalarımız çok değişti. Birinci olağanüstü planın ilk yılında 1975-76'da işgücüne ağırlık verdik. İşgücüne ilgili planlara ağırlık verdik. Bu planlar dış satıma yönelik planlardı. İkinci olağanüstü planda ise da-

KIBRIS'TAKİ SEKTÖRLERİN TOPLAM GERÇEK ÜRETİMİ (MİLYON KL)				
	1973	1976	1978 (TAHMİN)	1981 (TAHMİN)
Birinci Sektör				
Tarım vb.	40.1	40.1	38.5	42.3
Madencilik vb.	11.6	6.7	7.4	7.2
İkinci Sektör				
İmalat	43.3	37.4	47.8	61.2
Elektrik vb.	5.6	4.7	5.6	6.6
Üçüncü Sektör				
Ulaşım vb.	32.3	29.5	38.3	43.3
Ticaret	49.3	40.9	53.0	61.3
Bankacılık vb.	17.4	12.1	17.3	19.3
Konut	23.2	16.8	18.5	20.0
Servisler	38.6	27.1	35.1	42.1

ha çok endüstri yatırımları üzerinde durmaya başladık. Daha çok kapital isteyen işletmelere ağırlık vermeye başladık.

— 1974'ten sonra yatırımlar için gerekli mali kaynağı nasıl buluyordunuz?

— 1975-76'da bizim fazla paraya ihtiyacımız yoktu. Çünkü bu dönemde esas olarak işgücüne ağırlık vermiştik. Fakat yine de çeşitli kaynaklardan çok az para da temin ettik. Örneğin Dünya Bankasından. Bunun yanı sıra özel

KONU: KIBRIS RUM KESİMİNDE EKONOMİ

"Enflasyon oranı bizde çok küçüktür. Dikkate alınmayacak kadar küçüktür. 1975'te %4, 1976'da %3.7, 1977'de %7.1, 1978'de %7.4, 1979'da ise %9.5"

3 vardiya yaparak işgücünü üç misli kullandık. Böylece üretimde büyük bir artış yarattık. Ayrıca işsizlik sorununu da büyük oranda çözmüş olduk "

yüzde 3,7, 1977'de yüzde 7.1, 78'de yüzde 7.4, 79'da ise yüzde 9.5.

1975-76'da enflasyonu çok düşük tutmak için Sendikalar ve hükümet anlaşmıştır. Ücret artışları ve fiyatlar bu dönem için dondu. Bu dönemde eğer uzlaşma sağlanmasaydı, enflasyon oranı yükselirdi.

Bu arada bizim gelirlerimizin önemli bir kısmının Kuzeyden göç edenlere ve iş bulmaya harcadığını belirtmemiz gerekiyor.

Son iki yılda alım gücü ve günlük yemiyeler yüzde 20 oranında arttı. İşçilerin alım gücü çok yükseldi. Bizim son iki yıldaki en önemli ekonomik sorunumuz enflasyonun son derece düşük, alım gücününse yüksek olması ve devamlı yükselmesidir. Bu da bir ekonomik tehliktir. Çalışanlara daha iyi ve daha adil bir gelir temin etme bizim politikamızdır. Ancak bugün alım gücünün, işçilerin ücretlerinin artış oranının, üretilecek mal oranının artışıyla atbaşı gitmesi sağlamsa çalışıyoruz. Yıllık yüzde 20 gelir artışı çok fazladır.

— Sayın Simeonidis, Kıbrıs'ta enflasyon oranı nedir?

— Enflasyon oranı bizde çok küçüktür. Dikkate alınmayacak kadar küçüktür. 1975'te yüzde 4.76'da

Bugün 1974'ten önceki ekonomik durumumuzdan daha iyi durumdayız. Yıllık düş gellerimiz daha da arttı.

1973'teki dış satımımızda tarım ürünleri büyük bir yer tutuyordu. Bildiğiniz gibi 1974'te tarım alanlarımızın en verimli alanlarını kaybetmiştik. Bugün tarımımız gelişmesine rağmen dış satımımızda en büyük yerli hafif sanayi ürünleri teşkil etmektedir.

— Dış satım için gerekli olan dış pazarları nasıl buldunuz?

— Araştırma yaptık. Komşularımız olan Arap ülkelerinin elbise ve ayakkabı üretmediklerini, Batılı ülkelerin bu pazarlardaki ürünlerini pahalı olduklarını tespit ettik. Bu pazarlara ulaşabildik.

Bir süre sonra Araplara Batılılardan daha ucuz elbise, ayakkabı, karton kutular, çimento vb. maddeleri satmaya başladık. Arapların kendi endüstrilerini kurma yolunda adım atmalarından faydalandık.

Diğer bir konuya değinmek istiyorum: Bildiğiniz gibi 1974'ten sonra 200 bine yakın insan Kuzey Kıbrıs'tan evlerini, işlerini herşeylerini bırakarak Güneye geçmişlerdi. Bu insanların işsahibi olması gerekiyor.

Bu insanlar bankalara gidip kredi istedikleri zaman bankalar bu kimselerin ipotek edecekleri herhangi birşeyleri olmadıkları için, bunlara kredi vermek istemiyordu. Hükümetimiz bir komite kurarak Kuzey'den göçeden ve işletme kurmak isteyenlere yardımcı oldu. Kurduğumuz komite, işletme kurmak iş-

İltifü oflaz

Zamları salmışlar... Grevleri bağlamışlar!

Çukobirlik'te işten atılması kararlaştırılan 3 bin işçiden 400'ünün ilişkisi kesme işlemlerine başlanmıştır. Pek yakında bu işlemler tamamlanacak ve bu 400 işçi kapı-dışına konulacaktır.

Ardından, geri kalan 2600 işçinin işten atılması için, hükümet kolları sıvıya-kaktır.

İşte o zaman, Tarih olaylarının bir benzeri de Çukobirlik'te yaşanacaktır. Zaten daha şimdiden Çukobirlik'i fırına bulutları kaplamıştır.

Fırtına koptu kopacak... Bakalım o zaman, Demirel, iki yakasını elimizden nasıl kurtaracak?

Öte yandan hükümet, MESS ve Marsa fabrikalarındaki grevleri de ertelemiştir. Böylelikle de, işçi-düşmanı yüzünü bir kere daha göstermiştir.

Hem zam üstüne zam ya... hayatı pahallılaştıracağını...

Hem de bu hayat pahalılığı karşısında ücretlerinin artırılmaması isteyen ve fakat bu istekleri işverenlerce kabul edilmeyen işçilerin son çare olarak başvurdukları grevlerini erteleme kararı alacak...

Böylece de, işçilerin elini kolunu bağlayacak...

Nasrettin Hoca'nın "köpekleri salmışlar, taşları bağlamışlar" dediği gibi; hükümet, zamları işçilerin-emekçilerin üzerine salıyor, işçiler bu zamlardan korunmak için tek silahları olan greve sarıldıkları zaman da, grevleri ertelıyor.

Peki ama bu hükümetin başı, binlerce işçiyi işten atmaktan, grevleri ertelemekten başka neyle uğraşiyor?

Ha bakın bir de Necati Tereyağoğlu'na tokat atan başkomiserle uğraşın!

Necati Tereyağoğlu da kim mi?

Efendim, kendisi Ankara'nın büyük iş adamlarından birisi...

İşte bu büyük işadamı Necati Tereyağoğlu; otto hırsızlığı yaptığını, çalınmış otoyolları sattığını gerekçeyle tutuklandı.

O arada da Ankara Emniyet Müdürlüğü 2. Şube hırsızlık masası başkomiseri, kendisine iki tokat atıyor.

Vay sen misin tokat atan? Başbakan Demirel'in özel telefon emriyle bu başkomiser hakkında derhal soruşturma açılıyor.

Oto hırsızlığındaki Necati Tereyağoğlu da "bu memlekette dövülecek sınıftan adam var, dövülemeyecek sınıftan adam var" diye böbürlene böbürlene konuşuyor.

Doğru söylüyor. Eğer sosyete dışıysanız, büyük işadamsınız, dövülemeyeceksiniz...

Yok eğer işçiyen-emekçiyen, işte o zaman işkence edilecek sınıftasınız...

Binlerce işçiyi fabrikalardan atın. Grevleri erteleme kararı alın. Buna karşı çıkan işçileri de işkenceye yatırın...

Katil sosyete dışıçilerinin, hırsız işverenlerin iş kılın dokunmayın, dokunmanın da hakkında soruşturma açtırın...

Ondan sonra da kalkın, "imtiyazsız, sınıfsız bir toplumuz" diye nutuk atın...

Siz onu benim külâhna anlatın, külâhna.

İLAN
PTT GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

1- İşletmemiz ihtiyacı için malzemelerinin tamamını müdürlüğümüzden verilmiş kaydiyle 5.000 adet kilavuz çubuğu işçiliği yaptırılacaktır.

2- Bu ihaleye ait idari, teknik şartname ve teknik resim müdürlüğümüz vesnesinden 100, TL mukabilinde temin edilir.

3- İhale kapalı teklif almak suretiyle yapılacaktır.

4- İhale tarihi 21.4.1980 Pazartesi günü olup, ihaleye iştirak edecek firmaların bu tarihte kadarki tekliflerini vermeleri şarttır.

5- İdaremiz 2490 sayılı kanuna tabi değildir.

(Basın: 12452 - 295)

İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğünden

257/2034 sayılı mezuniyet diploması kaybolan İnşaat Fakültesi 1974-1975 Ekim dönemi mezunlarından Halim Birsin'e duplicat diploma verileceği, bu husustaki Yönetmeliğin 6. maddesi uyarınca ilan olunur.

(Basın: 2223 - 298)

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Tarihte Urgip ve civarında oturanlara verilen ad. 2) Teri üzünü, der-Eski Misir'da bir taan-Şan, ün. 3) Çarlık Rusya'sına hükümet merkeziği eden şehir-En kısa zaman 4) Tersî Emile Zola'nın ünlü eseri-Beyaz-Bir renk 5) Rabanun kız kardeşi-Ince, nahif 6) Tersî askerlerin civî-Bir harfin okunuşu. 7) Bir erkek adı-Kuvvetli olmayan. 8) Tersî bir şeyin karşıtı için kullanılan-Öldürücü bir hayvan hastalığı-Tersî lider, başta gelen.

DÜNKÜ BULMACININ ÇÖZÜMÜ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

1 P A L A N Ö K E N E

2 A L E V A T A T Ü R K

3 S I V A S E S I R O

4 A A N A N I K E R A N

5 P A O F R E B R O

6 B İ S T O P T E M

7 R A L T A Z E F

8 T Ö K A S A G A K

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Afrika'da bir çöl 2) Dişi kurt-Evcil bir hayvan. 3) Bir ilaç adı. 4) Yunanistan'ın başkenti-Bir nota 6) Vücudumuz meydana getiren parçalar. 7) Tersî bülbüllerini önişü için kullanılan bir deyim. 8) Eski İnan Şahmın ilk adı. 9) Sok-Akdeniz'in bitki örtüsü. 10) Bir nota-Tersî sodyumun simgesi 11) Bayındır-Tersî seyrek karşıtı. 12) Tersî birisini takdire etmek için kullanılan bir söz.

OLAYLAR / SORUNLAR / GÖRÜŞLER

«EYLEM BİRLİKÇİ» BİR KONGRE

MADEN Mühendisleri Odası Yıllık Olağan Kongresindeyiz. 2 bin 500 üyeden 250 kadın katılıyor kongreye. Yıllar boyu gönülen en düşük katılım bu. Tecrübeli ve yaşlı bir üye şöyle konuşuyor: "Şaşırđım kaldım. Belki söylemem bir fayda vermez ve ıslah olunacağını sanmıyorum ama yine de söylemeden edemiyorum. Ben bugüne kadar yönetimi hiç beğenmedim, fakat görüyorum ki, daha da kötüleri var. Denize düşen

2 bin 500 üyesi bulunan bir mesleki kuruluş.

Abdulaziz Senel Maden Mühendisi

şun kongresine neden 250 kişi katılıyor? Ve ülke madenciliğinin temsil edildiği bir kongrede en temel tartışma konusu ne oldu biliyor musunuz? "Eylem Birliği", Madenciliğimizin sorunlarını tartışmak hak getire. Çerez kabilinden bile olsa

geniş Türkiye cephesine ihtiyaç var. Dünyadaki gelişmeler, Sovyetlerin kaz adamları ile ilerleyiş bizi buna zorluyor.

Kongre faaliyet raporı, yöneticiler, ülkenin ekonomik meselelerine ilişkin çözümlerden, maden işçisinin, ocak mühendislerinin dertlerinden öylesine uzaklardaydı ki, adeta bırak bunları, şimdiye kadar uğraştık da ne oldu dercesine bir hava egemen kılınmak isteniyordu.

Kongre boyunca 3-4 arkadaş, gerek madenciliğimizin ve gerekse de ülkenizin ekonomisinin ihtiyaçları konusunda sorunları, kaynaklarını ve temel çözümlerini dile getirdiler. Afganistan'ın işgalına hizmet ettirilmek isteniyor mühendis kitlese, Sonuyorum, "Eylem birliği", Maden Mühendisleri Odasının veya TMMOB'nin başımsız karar mıdır acaba?

Bir sorumlu mikrofon çıkıp, "Bu sene bu kadanz, seneye 4 kişi de kalabilir, yeter ki sağlamlı olsun" diyebilirdiyseniz, gerçekten bu kuruluşu 4 kişinin menfaati doğrultusunda sokmuşlar demektir. Üyelerin yüzde 90'ı bunun için geliyor kongreye. Onlar gelecekte ve Türkiye'den umudunu kesmemiş ama şimdiye kadarki çizgi durumunu ve daha geri kalan arkadaşlarımız da kescekler bu gidişle.

Türkiye halkı ve madencilik sektörü çok ağır sorunlarını çözmek zorunda. Çözumsuzlük ve bozuk düzenin daha da bozulmasını isteyenler bir avuç Moskovacıya karşı, çözümün düşünün, çalışan milyonların en

geniş Türkiye cephesine ihtiyaç var. Dünyadaki gelişmeler, Sovyetlerin kaz adamları ile ilerleyiş bizi buna zorluyor.

Kongre faaliyet raporı, yöneticiler, ülkenin ekonomik meselelerine ilişkin çözümlerden, maden işçisinin, ocak mühendislerinin dertlerinden öylesine uzaklardaydı ki, adeta bırak bunları, şimdiye kadar uğraştık da ne oldu dercesine bir hava egemen kılınmak isteniyordu.

Kongre boyunca 3-4 arkadaş, gerek madenciliğimizin ve gerekse de ülkenizin ekonomisinin ihtiyaçları konusunda sorunları, kaynaklarını ve temel çözümlerini dile getirdiler. Afganistan'ın işgalına hizmet ettirilmek isteniyor mühendis kitlese, Sonuyorum, "Eylem birliği", Maden Mühendisleri Odasının veya TMMOB'nin başımsız karar mıdır acaba?

Bir sorumlu mikrofon çıkıp, "Bu sene bu kadanz, seneye 4 kişi de kalabilir, yeter ki sağlamlı olsun" diyebilirdiyseniz, gerçekten bu kuruluşu 4 kişinin menfaati doğrultusunda sokmuşlar demektir. Üyelerin yüzde 90'ı bunun için geliyor kongreye. Onlar gelecekte ve Türkiye'den umudunu kesmemiş ama şimdiye kadarki çizgi durumunu ve daha geri kalan arkadaşlarımız da kescekler bu gidişle.

Türkiye halkı ve madencilik sektörü çok ağır sorunlarını çözmek zorunda. Çözumsuzlük ve bozuk düzenin daha da bozulmasını isteyenler bir avuç Moskovacıya karşı, çözümün düşünün, çalışan milyonların en

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ'NDEN		
Malzemenin Cinsi	Miktar	Geçici teminatı
I. Dış ve İç lastik 1000 x 20	30 adet	
" " " 700 x 16	12 "	
" " " 750 x 16	6 "	35.000.-
II. PVC 2 x 1 Telefon kablosu	2000 mt.	
PVC 2 x 1 Gergi telli kablo	2000 mt.	10.000.-
III. Sadosan plastik boya	1000 kg.	
Litapan Üstübeç keleşek marka	1500 "	
Polinol	1000 "	
DYO yağlı boya	250 "	
Terebentin yağ	300 "	30.000.-
IV. Kahverengi vinleks (Oto döşemesinde kullanılacak)	300 mt.	7.500.-
V. Mumlu kağıt (24'lik paketler halinde) Daktilo şeridi (500 siyah, 500 kırmızı-siyah)	1500 kutu	
VI. 0,50 mm Galveniz sac	1000 Plaka	15.600.-
VII. Selülozik Dolgu Vernik Selülozik Tiner (Benzolsüz)	1000 kg. 1500 "	14.000.- 17.000.-

(Basın: 12565 - 296)

İŞÇİ SENDİKA

Tarım Kredi Kooperatiflerinde sözleşme görüşmeleri sürdürülüyor

Koop-İş Genel Sekreteri Yetkin Aröz:

Eşel-mobil, sendikacılığın işlevini yok etmek için atılmış bir adımdır»

Koop-İş 7 bin üyesi için hazırladığı taslağı sundu

ANKARA (ÖZEL) Koop-İş Sendikası ile Tarım Kredi Kooperatiflerinde çalışan ve 7 bin işçiyi kapsayan toplu sözleşme görüşmelerinde Koop-İş'in hazırladığı taslağın işverene sunulduğu ve görüşmelerin bu taslak üzerinde sürdürüleceği öğrenildi. Taslağın ödevişinde, son iki yıl içinde enflasyonun yüzde 188 arttığı ve önümüzdeki yıllarda da buna yakın rakamlara varacağı belirtildikten sonra şöyle deniliyor:

"BUNALIM PAYLAŞILMALI" "Türk ekonomisi büyük bir bunalmış geçirmektedir. Bu bunalmış durumun çıkışını faturası herkeş geliri oranında ödettirilmelidir. Bunalmış, bunalmışın faturası yalnız işçilere ödenerek çıkılmaz. Düşük gelirden daha çok, yüksek gelirden daha az vergi yöntemleriyle üç-beş kişi daha zengin edilebilir, çalışanların yaşam koşulları daha da ağırlaşır. Sendikamız toplu sözleşme taslağını parasal açıdan değerlendirilmesini ışığında hazırlamıştır."

İSTEKLER

Toplu iş sözleşmesi taslağında yer alan istekler arasında bazıları şöyle: Ücret ve kıdem zammına baz olacak ücret ortalaması, 10 bin lira baz ücreti, birinci yıl 10 bin, ikinci yıl 10 bin lira zam. Yükselme öğrenim, işçiliği, yıpranma zamları, 6 aylık tutarında ikramiye, teşvik ikramiyesi, konut, yemek, yol, giyim, kreş ve diğer yardımlar, 40 gün tutarında kıdem tazminatı, asgari ücretin artması halinde ücretlere aynen yansıtılması, mahrumiyet ve yer değiştirme tazminatları ile diğer sosyal hak ve tazminatlar.

Sözleşme, 1 Ocak 1980 tarihinden başlayarak iki yıl için yürürlükte kalacak.

EŞEL MOBİL VE KOORDİNASYON KURULU

Öte yandan son günlerde Başbakanlıkça hazırlanan "Eşel-Mobil" yasa tasarı ile "Toplu sözleşme Koordinasyon Kurulu" hakkında görüşlerini sorduğumuz

Sendika Genel Sekreteri Yetkin Aröz şöyle dedi: "Sermayeye dayalı iktidarın, fiyat artışlarının bedelini işçi sınıfına ödettirme kararlılığının oldukça cesareti atılmış bir adımdır bu" "Eşel-Mobil adı altında yapılacak istenen böyle bir uygulama, giderek toplu iş sözleşmesi düzenini ve sendikacılığın işlevini yok etmeye yöneliktir. Bu tutuma ve tasarıya kesinlikle karşıyız. Demokrasiyle yönetilmeyi benimsemiş ülkemizde hiç bir iktidar bunu uygulayamaz."

İŞE ALINAN MHP'LİLER

Öte yandan Tarım Kredi Kooperatiflerinde bugüne kadar huzurlu bir ortamın var olmasına karşılık, Merkez Birliği Genel Müdürlüğünün isteği ile 150-200 kişinin başka yerlere tayin edildiği ve yeni alınan 104 kişinin ise MHP yanlı olduğu öğrenildi. Bu tutumun birliklerde huzursuzluk yaratacağı endişesini doğurduğu belirtiliyor.

Umum Sigorta işçileri 1 Nisana kadar kapatılan işyerinden ayrılmayacaklarını, hep beraber sendikalaştıklarını ve başarıya ulaşana kadar da hep beraber mücadele edeceklerini söylüyorlar.

Yasadışı lokavt İstanbul Umum Sigorta işçileri: **"İşveren 40 arkadaşımızı işten atmakla Devrimci Bank-Sen'de örgütlenmemizi engelleyemez"**

İşverinde yetki alan Devrimci Bank-Sen önümüzdeki günlerde toplu sözleşme çağrısı yapacak

İSTANBUL (ÖZEL) Banksif Federasyonu'na bağlı Devrimci Bank-Sen Sendikasının İstanbul Umum Sigortada yetki alması üzerine işveren yasadışı lokavta başvurarak 40 işçinin çıkışı verdi ve işyerini ay sonuna kadar kapatıldığını açıkladı. Çıkış kağıtlarını imzalamayan işçiler ise bu yasadışı lokavta karşı mücadele edeceklerini, işyeri kapalı olduğu takdirde durumu bir zabıtla tespit ettireceklerini belirttiler.

1883 yılında kurulan ve Türkiye'nin en eski sigorta şirketlerinden biri olan İstanbul Umum Sigortanın hisselerinin yüzde 54'ü İtalyanlara ait. İşyerinde çalışan 74 kişi daha önce işyerinde yetkili olan İsum-Sen adlı sendikadan ayrılarak bir süre önce Devrimci Bank-Sen'e geçtiler. İsum-Sen Sendikası öyle bir sendika ki, sendikayı fiiliyatta patronun müşavirleri yönetiyorlar. Bu patron sendikasının, adından başka sendikaya benzer bir yanının bulunmadığı, işyerinde çalışanların aldığı ücret ve sosyal haklardan da belli. Çoğu işçinin asgari ücretle çalıştığı, 20 yıllık işçinin bile brüt 10-13 bin lira aldığı işyerinde, işçilerin yılda brüt 1500 liralık yakacak yardımı dışında hiç bir sosyal hakları yok.

İşte bu şartları düzeltmek, daha iyi maddi haklar elde etmek ve işgüvenliğini sağlamak için işçiler Devrimci Bank-Sen'de örgütleniyorlar. İşveren vekili "Bu küçük şirkettir. Sendikalaşınca burayı batırırız. Ben sizin babanızım" gibi laflarla önce işi alttan almaya çalışıyor. Fakat işçilerin Anayasal haklarını kullanarak sendika değiştirmeye kararlı olduğunu görünce de, bir liste hazırlıyor ve 40 kişinin çıkışını veriyor. Gerçek olarak da şirketin "Ekonomik zorluklar içinde bulunduğunu, işi küçültmeye karar verdiklerini" öne sürüyor. Oysa işçiler, şirketin geçen yıl tarihinin en yüksek kârını elde ederek 20 milyon lira kâr ettiğini, İstanbul'daki emlaklarından da 9 milyon lira gelir sağladığını belirtiyorlar. İşçiler, yasadışı lokavt uygulayan Genel Müdür Haşim Eken'in tamamen sendikal nedenlerle bu yola başvurduğuna işaret ederek şöyle diyorlar:

"Genel Müdür sendikalara ve toplu sözleşme düzenine karşıdır. Sigorta Dünnyası adı deryeye yazdığı bir yazıda, toplu sözleşme düzenine ve sendikalara karşı olduğunu, bunun şirketlere büyük mali külfet getirdiğini açık açık yazmaktan çekinmedi."

"Bir keresinde de bize 50 lira zam verdi. Bunu verirken de aynen şöyle dedi: 'Bu sendikal bir zam değil benim lütumdur.'"

İşçiler, Genel Müdürün kendi özel menfaatlerinden dolayı da sendikalaşmaya karşı çıktığını belirtiyorlar. İşçiler satışa çıkan şirketin satılması halinde Genel Müdürün komisyon alacağını, satışın kolay olması için işyerine sendika sokmamak istediğini söylüyorlar.

İşverenin psikolojik baskılarına, yıldırma çabalarına ve sıkıyönetimle tehditlerine boyun eğmeyeceklerini söyleyen işçiler şöyle diyorlar: "Yasalara saygımız var, fakat işveren yasadışı lokavt uyguluyor. Bu yüzden işyerinden ayrılmayacağız. Sendikamıza güveniyoruz. Sendikamızın verdiği talimatlar doğrultusunda hareket ederek mücadelemizi başarıya ulaştırmaya kararlıyız."

Devrimci Bank-Sen yöneticileri ise, diğer işyerindeki bütün üyeleri ile birlikte Umum Sigorta işçilerinin hakkını koruyacakları maddi ve manevi olarak destekleyeceklerini belirtiyorlar.

DEMİR DÖKÜM'DEN 16 İŞÇİ ÇIKARILDI

İSTANBUL (ÖZEL) Silahtar'da kurulu Türk Demir Döküm Fabrikasından, üçü temsilci olmak üzere 16 işçi işten çıkarıldı.

16 işçinin işlerine son verildiği gün fabrika önünde ve çevresinde sıkıyönetim tarafından geniş güvenlik tedbirleri alındığı dikkati çekiyordu. Ancak fabrikada herhangi bir olay meydana gelme-

di. İşçilerin işten çıkarılmasına, fabrikada bundan birkaç gün önce meydana gelen olayların neden olduğu öğrenildi.

Bilindiği gibi, geçtiğimiz cuma günü, Demir Döküm Fabrikasında Ahmet Kantarcı adlı bir ustanın işten atılması üzerine olaylar çıkmış ve fabrikadan dört müdürü zorla dışarı atılmıştı.

Tekstil 5 işyerinde daha greve çıktı

İSTANBUL (AA) DISK'e bağlı Tekstil Sendikası beş işyerinde daha grev uygulamasına başladı. Tekstil Sendika-

sından verilen bilgiye göre Kaplanteks, Mısırlı Triko, Mithat Giyim, Herboy ve Kabaklı işyerleri de grev uygulanan işyer-

leri arasında katıldılar. Böylece Tekstil grev karar aldığı 77 işyerinden 34'ünde 15 bin işçi

ile greve çıkmış bulunuyor. Önümüzdeki günler de grevin diğer işyerlerine de yayılacağı bildiriliyor.

KİMDEN GÜC ALIYORLAR?

Mahkeme koridorunda polis memurunu tekmeleyen komando bu kez de duruşmada tehdit etti

İSTANBUL (ÖZEL) Bir süre önce Sıkıyönetim Mahkemesi koridorunda Ercan Sever adlı polis memurunu tekmeleyen komando dün de Mahkeme önünde tehditler savurdu. Polis memurunu "İktidara geldiğimizde sizi kazığa

oturtacağız" diye tehdit eden Hasan Yeşildağ isimli komando dünki duruşma sırasında, "Bunlardan hesap soracağız, kat kat hesabım soracağız. Bunu hiç bir güç engelleyemeyecektir" dedi. Hasan Yeşildağ ayrıca polis memurunu işkence yapmakla suçladı.

Ankara fırınlarında uyuşmazlığa gidildi

ANKARA (AA) "Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş Sendikası ile Ankara Fırınları Derneği arasında bir süreden beri süren toplu sözleşme görüşmeleri anlaşmazlıkla sonuçlandı ve uyuşmazlık tutanağı imzalandı.

İşverenler adına sözleşmeyi yürüten Ankara Fırınları Derneği Başkanı Zeki Tez, sendikaların taleplerini çok yüksek bulduklarını söyler ve artan nakliye masraflarından yakınırken, sendika yetkilileri işçiler için hayat pahalılığını karşılayacak oranda ücret artışı istediklerini belirttiler.

Sakatlar Derneği Taksim Anıtına çelenk koydu

İSTANBUL (ÖZEL) Sakatlar Derneği İstanbul Şubesi Başkanı İsmet Göçek ile bazı dernek üyeleri sakaftar haftasının başlaması dolayısıyla Taksim Atatürk Anıtına çelenk koyarak saygı duruşuna bulundular.

Dernek Başkanı İsmet Göçek, tören sırasında yaptığı konuşmada "Sakatların emek paralarını onurları ile, çalışarak kazanacakları olanakların sağlanmasını istiyoruz" dedi.

Komandolar tanker şoförlerinden harac alıyor

HABER MERKEZİ PETROL Ofisi Mersin Bölge Müdürlüğünde, Bölge Müdürünün himayesi ile bekeci olarak yerleştirilen komandolar her tanker şoföründen 200 lira haraç alıyorlar.

Hükümet değişikliğinden sonra Petrol Ofisi Bölge Müdürlüğüne getirilen Kemal Türkel komandoları işe almak istedi. Ancak işçilerin ve sendikaların tepkisi üzerine bunu başaramayan Türkel, 14 komandoyu "tanker bekçisi" olarak Petrol Ofisi'ne yerleştirdi. Bekçi olarak yerleşen komandolar bakkaldan aldıkları antetiz bir fatura defterine Petrol Ofisinin resmi kaşesini ve tarih kaşesini vurarak isim yerine haraç aldıkları şoförlerin ismini, tutar yerine de 200 lira yazıyorlar. Petrol Ofisi Bölge Müdürlüğü'nde akaryakıt taşımacılığı yapan yaklaşık 500 kadar tanker şoförü "bekçilik parası" olarak alınan haracı tepki ve tedirginlikle karşıyor, ödem alınmasını istiyorlar.

Diorların, Cardenlerin süslü dünyası ardındaki gerçek

Paris-Gürler Akdora

Fransız Hükümetinin son kararı kart alma mücadelesi veren konfeksiyon işçilerini memnun etmedi. Kararı çok küçük bir kesimi kapsıyor. İşçiler ise en azından 1979 yılı sonuna kadar gelenlere kart verilmesini istiyorlar.

Hükümet, Türkiye'ye yılda 200.000.000 frank gönderen işçilerimize sahip çıkmıyor

Fransız yetkililerin konfeksiyon işçileriyle yaptıkları görüşmelerde sık sık ileri sürdükleri bir kez da Fransa'daki işsizlik. Yetkililer, işsizlik şartlarında 20 bin işçiyi kart vermeyeceğinden söz ediyorlar. Gerçekte konfeksiyon dahında işsizlik diye bir olay yoktu. Olsa olsa yılda iki ya da üç ay süren mevsimlik işsizlik dışında büyük çoğunluk bu işkolunda iş bulabiliyor. Fransız yetkililer bu noktada geriliyorlar ama bir türlü "Sezar'ın hakkını Sezar'a vermek" istemiyorlar.

CFDT, Sendikası Çalışma Grubu kitle toplantıları ve açık hava yürüyüşleri düzenledi. Hemen hemen her seferinde 2000-2500 emekçi bu yürüyüş ve toplantılara katıldılar. Onda bir oranında bile olsa toplantılar kitlenin haklı talebini dile getirdi. Bu arada sendikaya sızan bazı gruplar ve özellikle Dev-Yolcu unsurları kitleye kendi siyasetlerini zorla kabul ettirmek istediler.

"Anti-faşist komitele mücadele" diye objektif geçeri olmayan bir çağrı yaptılar. Mutualite salonunda ve "Bourse de Travail" da düzenlenen toplantılarda "Hüseyn, Mahir, Ulaş, Kurtuluş Kadar Savas" ve "Tek Yol Devrim" gibi sloganları kitleye empoze etmeye kalktılar. Bir avuç maceracı sloganı kitle içinde alıcı bulamadı.

Maceraçılar, İzmir Tarihî teki olaylarda konfeksiyon işçilerinin mücadelesi arasında "bağlar" kurmak istediler. Halkın Kurtuluşu ve sahte TKP'li unsurların iştirakinde Dev-Yolcu ve Dev-Solcuların saldırı ve engellemeleri broşürlerin kitleye ulaşmasına mani olmadı.

Gene mücadeleyi bölerek parşayı sahte TKP'de toplamak isteyen Fransız "Komünist" Partisinin etkisindeki CGT'nin Çalışma Grubu toplantılarına taraf olarak katılma teşebbüsleri de sonuçsuz kaldı.

PAÇAYI KURTARMAK İSTEYEN MHP'LİLER

Türkiye'de cinayet işleyip, kendilerini Fransa'da turist işçi gibi saklayan üç-beş MHP'li katil de fırsattan istifade kart alıp paçayı kurtarmak istiyorlar. Emekçiler, katillere kart verilmesine karşı çıkıyorlar.

Grevin 4. haftasının olduğu ve Fransız yetkililerle görüşmelerin henüz karara bağlanmadığı günlerde, Paris-Türk Konfeksiyon İşçileri Grubu aylardır yürütülen imza kampanyasını Türkiye Büyükelçiliğine bir kez daha ilettiler. 500 imza ve 9 metrelik boyuyla bir dilekçe Fransa'daki 20 bin turist işçinin bugünkü şu taleplerini dile getirdiler.

1) 1976 Temmuzuna hayır. En az 1979 yılı sonuna kadar Fransa'ya gelenler orantılı ve çalışma kartı almalıdır.

2) Kart almak için kontrat zorunluluğu ortalmalıdır.

3) Pasaportlara vurulan 'sınırdışı' damgaları iptal edilmelidir.

4) Kaçak çalıştığı gerekçesiyle gözaltına alınan işçiler serbest bırakılmalıdır.

5) Fransız makamların kurmayı düşündüğü "Kayıt Kabul Bürosu" polisive tedbirler için kullanılmalıdır.

6) Kart kabul işlemleri sırasında piyasaya çıkacak vurgunculara karşı uyanık olunmalı bunlar teker teker teşhir edilmelidir.

7) İşçilerin sağlık, konut, yaşam sorunları ve düşüncelerine özgürlükleri güvence altına alınmalıdır.

20 bin emekçinin sesi Paris'ten yükselirken, Türkiye hükümetleri soruna köklü çözümler getirmek yerine seyirci olmanın pek ötelere gidememiştir. Kabaca yapılan hesaplara göre 20 bin emekçinin bir yılda 200 milyon Fransız francını ülkeye gönderdiğini düşünürsek, milli ekonomiyi katkılarını hiç de küçümenecek gibi değildir. Bugün bu para karaborsacıların kesesine inmektedir.

Türkiye'deki hükümet yetkilileri ise bol bol "döviz" nutukları atmakta, ancak yurdardır döviz aktaran emekçilerimize hâlâ sahip çıkmamaktadır.

- BİTTİ -

Yeni tasarımlara göre dernekler «hukuken var fiilen yok» olacak

Memurların bir işerinde iş yavaşlatmaları ile bir dernek bildirisinde «ilişki» bulunursa dernek yöneticileri 2 yıl hapis yatacak

İSTANBUL (ÖZEL) Hükümetçe hazırlanan Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilen ve Millet Meclisi Adalet Komisyonunda kabul edilen Türk Ceza Kanunu (T.C.K.) değişikliği tasarımsın 1.maddesi aynen yasalaşsa, dernekler, üyelerinin haksızlığa uğraması durumunda bildiri yayınlamaktan bile çekinir du-

ruma gelecekler. 236.MADDEDEKİ DEĞİŞİKLİKLER T.C.K.nın 236 maddesi 12 Mart döneminde değiştirilmiş ve üçten fazla memurun aldıkları kararlar «memuriyetlerini terketmeleri, vazifelerine gelmemeleri veya vazifelerine gelip de görevlerini geçici de olsa kısmen veya tamamen yapmama» yahut yavaşlatmaları ağır yaptırımlara bağlanmıştır. Buna göre, böyle davranan memurlardan her birine 2 aydan 6 aya kadar hapis ve 500 liradan 3000 liraya kadar para cezası verilmesi kararlaştırılmıştır.

Şimdi hükümet getirdiği yeni tasarımla fiilen var dernekler ve meslek kuruluşlarının bildiri yazma hakkı üzerine bile bir «Demoklesin kılıcı» getiriyor. 236.MADDEYE EKLENEN FIKRA Tasarımın maddede eklediği fıkra şöyle:

«Bu maddedeki eylemler, dernek veya meslek kuruluşları yöneticilerinin aldıkları karar veya yayınladıkları bildiri üzerine vuku bulmuşsa, bu kararın alan veya bildiri yayımlayanlara 1 yıldan 2 yıla kadar hapis ve 2 bin 500 liradan 10 bin liraya kadar ağır para cezası verilir. Fail memur ise müebbeten mahrumiyet cezası da hükümlenir.»

Ancak komisyon müebbeten mahrumiyet cezası kaldırıldı. İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın, bu fıkra ile memur dernekleri ile meslek kuruluşları üzerinde bir «Demoklesin kılıcı» yaratılmak istendiğini belirtmiştir.

Gerçekten de bu fıkranın uygulanmaya konulması durumunda örneğin herhangi bir işerinde «üçten fazla memur veya işçi niteliğini tasmanın kamu görevlisi»nin kendi aldıkları kararla direnme işlemi ya da iş yavaşlatmaları ile bu kişilerin mensubu oldukları derneğin yayınladığı bildiri arasında bir ilişki kurulup da dernek yöneticilerine 2 yıla kadar hapis ve 10 bin liraya kadar para cezası verilebilecek.

12 Mart'taki Anayasa değişiklikleri ile memurların sendikalaşma hakkının ellerinden alınmasından sonra getirilen bu değişikliklerin de dernekleşme hakkından «hukuken var, fiilen yok» durumuna getirilmesinin amaçlandığı anlaşıyor.

Tarış Genel Müdürü: «Yeni ihracat rejimi sermaye yoğunlaşması sağlayacak»

İZMİR (ÖZEL) Tarış Genel Müdürü Hakkı Gürin, yeni dış satım politikasının bu alanda serbest rekabeti geliştirerek büyük sermayeli kuruluşların güçleneceğini ve AET'ye üyelik konusunda da yararlı olacağını söyledi.

Ihracatta tesellilerin kaldırılmasının olumlu bir karar olduğunu ve serbest rekabeti geliştirceğini belirten Hakkı Gürin, «Rekabet ortamı içinde ihracatta başarılı büyük, yetkin kuruluşlar ortaya çıkacak ve sermaye yoğunlaşması doğacaktır. Artık öyle çok sayıda ufak tefek kuruluşlar yerine, çok sayıda daha uzman, daha yetenekli büyük kuruluşlar ortaya çıkacaktır. Batıda bu işleri ancak büyük holdingler yürütmektedir.» dedi.

Ihracatın geliştirilmesi için bu alanda serbest rekabetin hakim bulunması gerektiğini savunan Hakkı Gürin şöyle konuştu: «Biz genel olarak mal pazarlamasını bilmiyoruz. Avrupa ya açılma, orada rekabet edip mal satmak zorunda olduğumuza göre, yüzmeye öğrenmek için suya girmemiz lazımdır. Bu nedenle serbest piyasaya girip rekabete kendimizi kabul ettirmek, AET'ye üyelik konusunda da yararlı olacaktır. Vite bu nedenle ihracatta devletin aşırı müdahalelerde bulunması sakıncalıdır.»

«Barış olsun, herkes evine dönsün»

ERDOĞAN ÖZBALIKÇI

Kıbrıs olayları, özellikle 1963'ten sonraki olaylar Kıbrıslıları bir çok kez göçmen durumuna düşürmüştür.

1963-74 döneminde göçmen durumuna düşmüş Türk ailelerin durumunu görmüş, göç olayını kendim de yaşamışım. Evlerinden, doğdukları yerden sürülenler, çadırlarda yaşayan insanlar bunlar hiç bir zaman onaylanamayacak şeyler.

1974 çatışmalarından sonra adanın kuzeyinden güneye 200 bine yakın Rum göç etmişti. Bu insanların büyük bir kısmını yeni yapılan evlere yerleştirilmesinin yanı sıra, Kıbrıs Rum kesiminde bugün, hâlâ göçmen kamplarında insanların olduğunu görürdüm.

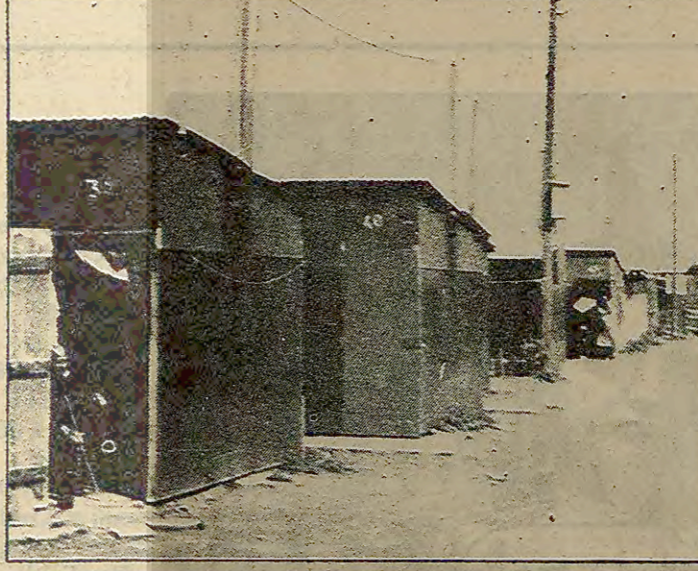
Doğdukları, büyüdüğü evlerden uzakta, kamplarda yaşayan bu insanlar neler düşünüyorlar? Şimdi ne yapıyorlar? Bunları öğrenmek için göçmenlerin yaşadığı bir kampa gitmeye karar verdim.

Güneşli bir pazar günü. Gökyüzünde en ufak bir bulut kimesi bile yok. Lefkoşe sabahın tazelikini taşıyor. İnsanlar hareketli bir şekilde önümde gelip geçiyorlar. 1960-63 dönemini, 63'te olayların başlamasını, sonraki gelişmeleri Samson basınında Türkiye'nin askeri müdahalesini, bugün gelinen noktayı düşünüyorum. Düşüncelerimi bir korna sesi dağıtıyor. Beni göçmen kampına götürecek arkadaş gelmiş. Hrisostomos'a selamlarını Arabaya biniyoruz.

Arabayla Lefkoşe'nin dışına doğru yol alıyoruz. Her taraf 3-4 katlı binalarla dolu. Yollar tertemiz.

Araba 20 dakika kadar gidiyor. Sonra duruyor. Hrisostomos «Geldik» diyor. Çevremi bakıyorum. Gözümde küçük küçük barakalar ilşiyor.

500'e yakın küçük küçük baraka. Hayret ediyorum. Hepsi de yeşile boyanmış.

Barakalara doğru yürüyoruz. Bazılarında insanlar barakaların önlerinde oturmuş sohbet ediyorlar.

Öncelikle halkın toplu olarak bulunduğu bir yere gidip onlarla sohbet etmeyi düşünüyorum. Önümüzde bir yere oynayan çocuklardan birini çağırıyorum.

«Elade na sas baro» (Geliniz sizi götürüyor)

Çocuk önüme düşüyor. Cepleri bilye dolu. Her adım atışında bilyelerin sesleri geliyor kulaklarıma. Bilyeler 1964'te köyümde göç ettiğim dönemi hatırlatıyor bana. O zamanlar 11 yaşındaydım. Bilye oynamayı çok seven 11 yaşında bir çocuk. Evimden ayrılmak zorunda kaldığım için ne kadar üzül-müştüm. Bakkal tuttuğum hayvanlar, yüzüğüme kumsal, arkadaşlarımla oyun oynadığım o iki katlı eski ev, okumayı öğrendiğim okul... Acaba şu önümde yürüyen 12 yaşındaki çocuğun doğduğu yerle ilgili anıları var mı? Arada bir, doğduğu, ilk adımlarını attığı, babasının kucağında gezdiği yerleri özlüyor mu? Bunlar aklıma geliyor? Ancak çocuğu üzmemek için hiç bir şey sormuyorum.

Avusturya'dan döndürülen turist işçiler gazetemize derinlerini anlattı

«Domuz eti yedirmek için bizi aç bıraktılar»

Baha Targün

Ta Muş'tan kalkıp düştüğü yola. Belli askerliklerini daha yeni yapmışlar, yirmi iki, yirmi üç yaşlarında iki delikanlı. Taş futsalı suyunu çıkararak ikisi de. Ama iş yok. «Torpil olmaya iş vermiyorlar» diyor biri.

Babalari zar zor hisim akrabadan, konu komşudan para topladılar. Her

birinin cebinde 60 bin lira, pasaportları ellerinde, dünyanın her yerine gitmeye hakları olan iki insan. Hepsisi de Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları oldukları ve çalışmak niyetiyle Almanya yolunda oldukları gerekçesiyle tutuklanıp tükümürlere, hücreslere. Sabah havaalandırılmaya çıkarıldıklarına karşılıklı olarak Hepsinin derdi aynı. Türkiye'ye postalanacaklar, ama bütün bu eziz

Gittikleri cezaevinde, daha önceden toplamış onbeş-yirmi Türk daha var. Hepsisi de Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları oldukları ve çalışmak niyetiyle Almanya yolunda oldukları gerekçesiyle tutuklanıp tükümürlere, hücreslere. Sabah havaalandırılmaya çıkarıldıklarına karşılıklı olarak Hepsinin derdi aynı. Türkiye'ye postalanacaklar, ama bütün bu eziz

neden? «Domuz eti yedirmek için inadına başka bir şey vermiyorlar. Sonradan bir kuru ekmeğe vermişler. Altı gün hücrelerde kaldık.» Nusret Çiftçi ve Ramazan Çakır nihayet iki kelimeyi Avusturyalı cezaevi yetkililerine günlerce bağıra bağıra anlatabilmişler: «Telefon, konsolos».

«Telefon ettik ama ne geldiler, ne de yardımcı oldular. Biz konuşuyoruz, dediler.»

Cezaevinde girerken herbirinden 60 mark para almışlar. Türkiye'ye postalandıkları gün de 400 mark daha... Cezaevindeki yiyeceklerinin ve ikametlerinin karşılığı...

«Salzburg civarındaki cezaevlerinde 500 Türk vatandaşları aynı durumda bekliyor. Birkinde postatılıyor Köpekli polisler getirip bizi trenle bindiriyor. Trenlerden inmek yok, kapılar kilitli, mahkumlar gibi Bulgaristan'a kadar getirip teslim ettiler.»

Ceplerinde beş kurşunlu imişler Sirkeci'de trenlerden. Gidip hemşehrilerini aramış, borç para almışlar. Ondan sonra da gazetemize gelip başarılarından bahsettiler.

«Peki ne yapacaksınız şimdi?»

«Biz de şaşırık ne yapacağız. Muş'a dönmek işi var, ne para var.»

«Çalışmak niyetiyle yola çıktığımız yazalım mı?»

«Yazın tabii abi. Sosyete çocukları gibi yazmaya gitmiyorduk ya...»

Avusturya Büyükelçisine soruyoruz: Salzburg'daki hapishanelerde suçlu yatan turistlerle domuz eti yedirmek için aç bıraktığınız doğru mu?

«Ceplerindeki markaları haraç alrı gibi aldığımız ve toplama kamplarına adam siren gibi, kapıları kilitli trenlere bindirip sürdüğümüz doğru mu?»

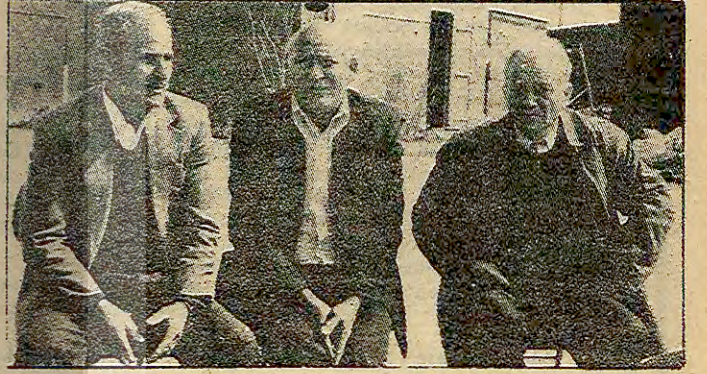
Yüzlerce Ramazan ve Nusret adına bu soruların yanıtını istiyoruz.

Rum göçmen kamplarında

Erdoğan Özbalıkcı

Çocuk bana dönüp konuşuyor: «Tye, irtamen ston kafememmas» (Dayı kahvemize geldik). Önceki barakalarda daha geniş ve daha büyükçe bir baraka içerisi ve dışarı insanlarla dolu. İçerdeki insanlar Kıbrıs'ta geleneksel oyunu ishamül oynuyorlar. Oyuncuların çevresinde seyirciler. Yüksek sesle hangi kağıdın doğru, hangi kağıdın yanlış oynadığını tartışıyorlar. Barakanın dışına ise yaşlı insanlar oturmuşlar, kimi gazeteye okuyor, kimi güneşleniyor. Bir köşede bazıları tavla oynuyor. Aralarında bir papaz, olmasa kendinizi pek ala bir Türk kahvesinde sanabilirsiniz.

Yanlarına yaklaşıp Rumca selam veriyoruz. «Galimera girtiyi (iyi günler baylar)»

Bir çok yerden sesler geliyor. «Galimera, galos irtede» (İyi günler hoş geldiniz)

Rumca konuşmayı sürdürüyoruz. Ne için geldiğimizi soruyorlar. Gazeteci olduğumu kendi sorunlarını öğrenmek için geldiğimizi söylüyorlar. Beni Rum gazeteci sanıyorlar. Kendi yöneticilerini eleştirmeye başlıyorlar. Hükümetin bir önce yeni konutlar yapmasını, kendilerine bu konutlarda kalacak yer verilmesini istediklerini yazmamı rica ediyorlar. Konut dağıtımında adaletsizlik olduğunu söylüyorlar.

Ben onlara Türk olduğumu, Aydınlık gazetesinden geldiğimi söylüyorum. «Kıbrıslı olup olmadığımı», «Rumca'yı nereden öğrendiğimi» soruyorlar. Kıbrıslı olduğumu Rumca'yı küçük yaşta beri bildiğimi söylüyorum. Getirilen sandalyelere oturuyoruz. 6 yıl sonra bir Kıbrıslı Türk'ü gördükleri için seviniçli olduklarını, Türkleri özlediklerini söylüyorlar.

Yanımızda oturanlardan biri kahveciyi çağırıyor. «Arada i girtiyi inda bon nabaran» (Sor, beyler ne alacak). Kahveci yanımıza yaklaşıp ne içeceğimizi soruyor. Ben çay, arkadaşımın kahve istiyor.

Bu arada çevremizde birikenlerle konuşmayı sürdürüyoruz. Kendilerine hangi yörelerden göç ettiklerini soruyoruz.

«Kapraz'dan geldim.»
«Ben Gırme'den.»
«Ben Kırso'dan.»
«Ben de Omorfo'dan.»

Kampın Kıbrıs'ta Kuzeyindeki her köyden, köşgeden göç eden insanlara rastlamak mümkün.

Göçmenler kampında yaşayanların savaş ve barış konusundaki fikirlerini öğrenmek istiyorum.

«Biz öncelikle bu savaşın bitmesini istiyoruz. Bak, bu barakalarda insanlar yaşayabilir mi? 6 yıldır burdayız. Köyümde eşeğim vardı, yer buradan daha iyi idi. Dış müdahaleler durursa bu savaş da biter. Barış olsun, herkes evine dönsün.»

«Bak arkadaş, herkes doğduğu eve gitsin. Herkesin evinden, malından, doğduğu yerden uzakta, böyle barakalarda yaşaması insanlığa şığmaz.»

Amerika'da da sorunlar ağırlaşıyor

Son yıllarda Amerika'da da hayat pahalılığı başını aldı. Yöneticiler bir türlü çare bulamıyorlar, çaresizlik sürdükçe de fiyatlar tırmanmaya devam ediyor. Carter'in Kongre'de gültünlere yol açan tedbirlerinin de fiyat tırmanışlarını durdurmaya yetip yetmeyeceği tartışma konusu.

Bu yıl dünya ekonomisinde olumsuz gelişmeler bekleniyor

- Enflasyon hızlanacak
- İşsizlik artacak
- Ödemeler dengesi açıkları büyüyecek

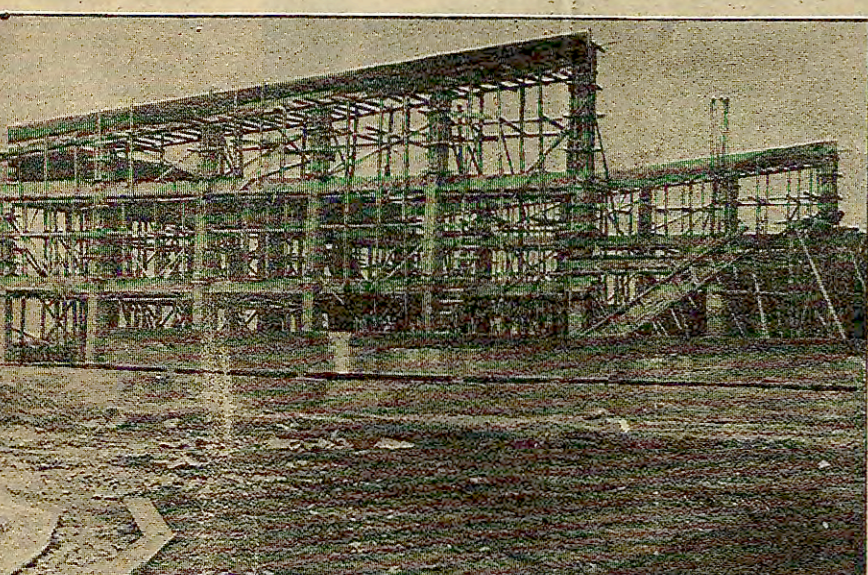
HABER MERKEZİ

Üç rakamlı boyutlara varan enflasyonla mücadele yalnızca Türkiye'nin meselesi değil. Bütün Avrupa ülkeleri, Amerika da aynı tür sorunlarla didişip duruyor. Özellikle bu yıl dünya ekonomisi için sorunların daha da artacağı, enflasyon, işsizlik, ödemeler dengesi ve bütçe açıkları, oranlarında yükselmeler görüleceği tahmin ediliyor.

Amerika'da hayat pahalılığının yüzde 14 dolaylarında seyratmesi, bu yıl yüzde 18'e çıkmasını bekleniyor. OECD üyesi bütün ülkelerde de benzer gelişmelerin görülmesi bu yıl dünya ekonomisinin içinde bulunduğu zorlukların üstesinden kolay kolay geleme-yeyeceği fikrini güçlendiriyor.

Nitekim, İtalya'da geçen yıl enflasyon oranı yüzde 21,4 oranında gerçekleşti. Aynı ülkede bu yılın ilk ayında da hayat pahalılığı yüzde 3,3 arttı. Bu rakam daha sonraki aylarda da olumsuz gelişmelerin süreceğinin bir göstergesi olarak değerlendiriliyor.

Üstelik sorunların sadece ekonomik sıkıntı niteliğinden öteye yapsal özellikler göstermesi de çözümlerini zorlaştırıyor. Örneğin hayat pahalılığıyla mücadele etmek için alınan önlemler yatırımları ve yeni istihdam alanları açılmasını önlediğinden işsizliği artırıyor. İşsizliği biraz dengeleyebilmek için alınan önlemler ise piyasada dolayan para miktarını arttırdığından hayat pahalılığının yükselmesine yol açıyor. Bu durumda hükümetlere işsizliği azaltmak ve enflasyonu dizginlemek arasında bir seçim yapmak zorunluluğu doğuyor. Hükümetler ise genellikle enflasyonu dizginlemeyi tercih ediyorlar.

Hükümetin aldığı ekonomik önlemler, yatırımlar için gerekli iç finansman güçlüklerini de birlikte getirdi. Gereksiz kamu, gerekse özel sektör tarafından başlatılmış çok sayıda yatırım durduruldu.

AET ülkelerinde beklentiler

GÖSTERGE	1979	1980
GSMH ARTIŞI (%)	3,1	2,0
FIYAT ARTIŞLARI	8,9	9,0
İŞSİZLİK ORANI	5,6	6,2
KAMU AÇIĞI/GSMH	4,0	3,9
PARA ARZI (%)	10,9	10,5
CARI TİCARET KAYNAK-AET	-3,3	5,25

Ulaştırma ve enerji sektörleri dışında Yatırımlar durdu

HABER MERKEZİ Demirel hükümetinin aldığı son ekonomik önlemlerden sonra enerji sektörü dışındaki tüm yatırımları durdurulduğunu bildirdi.

Yatırımların durdurulmasının, uygulanan para politikasının bir sonucu olduğunu belirtiyor.

DMF ve Dünya Bankasının, yatırımları durdurma konusundaki isteklerinin hükümet tarafından benimsenerek Türkiye'nin ekonomik büyüme hızının büyük ölçüde azaltılmasının enflasyon oranını düşüreceği öne sürülüyor.

Başbakanlık Müsteşarı Turgut Özal ve Maliye Bakanı İsmet Sezgin bir süre önce verdikleri demeçlerde, «Gerekirse bazı yatırımları durdurabilir ve büyüme hızını yavaşlatabiliriz» demişlerdi.

ENERJİ VE ULAŞTIRMA Bütün sektörlerde yatırımlar durdurulmuş ya da büyük ölçüde yavaşlatılmışken, enerji ve ulaştırma sektörlerinde de yatırımlara bundan böyle daha da ağırlık verileceği öğrenildi. Bu arada 7 büyük limanın genişletilmesi için büyük çapta yatırımlar öngörülüyor. İzmir, İstanbul, Trabzon, Mersin ve Zonguldak limanlarının genişletilmesi için Dünya Bankasından 200 milyon dolar kredi olanağı sağlandığını belirten yetkililer Trabzon Limanının İran'a yönelik ticaret için yetersiz kaldığını, bu limanın genişletilmesi halinde İran transit ticaretinin Türkiye üzerinden aktarılacağına bildirildi.

ÖZAL'IN MEKTUBU Bu arada Başbakanlık Müsteşarı Turgut Özal'ın Dünya Bankası Başkanına gönderdiği mektupta «KIT'lerin kesinlikle teşvik edilmeyeceğini, yatırımların da yeni baştan gözden geçirileceğini» bildirdi. Yatırımların yavaşlatılması konusunda verilen bir söz olarak niteleniyor.

Usta söylemişti ya!

"La Nouvelle Critique" de iki ay kadar önce Aragon'a yapmış bir konuşma yayımlandı. Aragon, konuşmanın bir yerinde Sovyet yazar Katayev'e ağır sözlerle saldıyordu. Bu derginin yerine çıkmaya başlayan haftalık "Revolution"un ilk sayısında da Sartre'ye iyice horlayan bir yazı okudum. Sartre'min da Flaubert'i aşağıladığını, hafta onun hesabını iyice görmek için "Ailenin Aptalı" adlı bir kitap yazdığını biliyoruz. Daha geri gidelim: Chateaubriand, Stendhal'den tiksiniyor; Sainte-Beuve'in Hugo'ya karşı tavri hiç de yanına yaklaşır cinster değildi.

Ata'ya göre Ahmet Hamdi Tan-

rıncı tatsız ve ikinci derecede bir şairdir. Mehmet Kaplan, Ahmet Arif'i hiçliyor. Yaşar Nabi, "Başlangıçtan Bugüne Türk Şiiri" antolojisinin halk şiiri bölümüne Pir Sultan Abdal'ı almıyor. Rauf Mutluay'a göre Hüseyin Rahmi Gürpınar kötü, başarısız ve gerçekliği kavramamış bir yazar.

Örnekleri çoğaltabiliriz. İşte bir sürü yazar. Başka bir sürü yazarı aşağılamakta. Okurun buradaki durumu ne olacak? Ata'ı seviyorsa, ona güveniyorsa hiç mi açmayacak Tanpınar'ın kitaplarını? "Varlık" dergisi okuyarak yetişmişse, koca Pir Sultana güven mi gidecek?

Başından geçmiş bir olayı anlatıyor. Ben Kemal Tahir'i çok geç okudum. Bu gecikmemi yine ünlü ve büyük bir öyküci-romancıma borç luyum. O sıralarda Kemal Tahir üstüne pek bir şey bilmiyordum. Kitapları da üst üste yayımlanmaya başlamıştı. Gerçekten kendisine büyük hayranlık duyduğum ustaya Kemal Tahir üstüne ne düşündüğümü sormuştum. Ustanın karşılığı: "Gerçekleri dile getiriyor ya, bir anlatımı yok, hiç bir artistik kaygısı yok, değmez." Birinci elden bu karşılık o sıralar (1957) bana yeterli gelmişti. Uzun bir süre Kemal Tahir'e yaklaşmadım. Usta söylemişti ya!

Bir gün uzun bir tren yolculuğuna çıkıyordum. Sair Nedret Gürcan, Kemal Tahir'in "Rahmet Yolları Kesiti"ni verdi bana. Daha ilk sayfalarda çarpıldım. Roman yolları kesmişti. Ustaya da hayranlığım azalmadı elbet. Onun yanında Kemal Tahir'i de sevmeye başladım.

Yazarların birbirlerini hicmeleleri bizi duraklatmamalı. Bu yünden eleştiriyi de o kadar ciddiye almamalıyız. Daha doğrusu, kendimizi o-

lumusz eleştiriyeye (ya da tersine, rek-lana) bağlamamalıyız. Bağlamazsak, o zaman, işte o zaman, asıl o zaman, o olumsuz eleştiriler, o satış-malar, o knamalar bizde başka bir yer de kazanacak, sanat görgümüzze katkı-larda da bulunacaktır.

Sovyetler Birliği'nde yıllarca Rilke gibi şairler aşağılanmış, basılmamış-tır. Dört yıl önce bu ülkede bir Rilke basıldı. 80 bin basıldı. Ve birkaç gün-de tüken-di.

Türkiye'de Nazım Hikmet'in yapıtlarına konan siyasal ambargonun sonuçları ne oldu?

Gramsci'ye karşı sürdürülen büyük sessizlik politikası ne oldu? Birkaç yıl önce ülkemizde Sait Faik'i bir yıkmaya girişimine tanık olmuştuk. İşin tuhafı, Sabahattin Ali adına yapıyordu bu... Sabahattin Ali Sait Faik'in yerini mi aldı? Hayır. Kendi gerçek yerini aldı bu usta. Sait Faik de biraz daha pekişerek kendi yerinde kaldı.

Yineleyelim: Okur eleştiriden değil, yapıttan çıkış yapmalıdır. Ama yapıttan sonra da mutlaka eleştiriyeye eğilmeli, hiç değile kulak kabartmalıdır. O zaman doğrudan doğruya kendisinden çıkış yapmış olacak, eleştiride de kendini sınımsız bulacaktır.

Ödüllere de fazla güvenemeyim. Bugün yalnız ödül kazanan kitapları alan, başka kitap okumayan bir okur topluluğu türedi. Oysa, bir ödülde birinci olan yapıtta, söze-gelinin ödülü kıl payı yitiren yapıt arasında değer yönünden bir fark olmayabilir, hatta ikincisinin daha değerli olduğu durumlara sık sık rastlanıyor. Sonuçta, birincisi üst üste baskılar yapılabiliyor. İkincisi? Unutulabiliyor.

Fazıl İskender, Türk okuyucusu için yabancı bir yazar değil. Adından da anlaşılacağı gibi Türk asıllı bir edebiyatçı. 600 sayfalık bir romanın yarı resmi makamlar tarafından sansür edilen, Fazıl İskender, yapıtlarını Rus dilinde yazıyor. Sovyetler Birliği'nde sansür edilen romanın tümü Samizdat yöntemiyle dağıtılıyor.

Sovyet edebiyatı ve Sovyet Yazarlar Birliği

Yavuz Çekirge (Stockholm)

Edebiyat eleştirmeni Belinskiy, 18. yüzyılda Rusya'da yazarların parlamentoyu oluşturduklarını söylüyor. Aradan geçen yıllar Rusya'daki bu durumu değiştirmede. Sovyet Ya-

zalar Birliği hâlâ parlamentoyu oluşturuyor. 8 bin kişilik Yazarlar Birliği, ülkenin yönetiminde birinci dereceden söz sahibi, son yirmi yılda da üye sayısı 8 binden 6 bin 500'e düş-

müş bulunuyor. Bu düşünün nedeni bulacağı bir hastalık değil, doğal olarak; istifalar ve uzlaşmaların yol açtığı bir azalmadır.

Bugün Sovyetler Birliği'nde bir yazar "resmi" olarak yayınlanabilmekte ve aynı zamanda ülke dışına da yapıtlarının bir bölümünü yollayabilmektedir. Batıda yayınlanan bu yapıtların ülke içindeki sansürün haberi olmadan karaborsadan alınarak okunduğu da görülen olaylardır.

Georgiy Markov, 1976 Yazarlar Birliği Kongresinde yaptığı açış konuşmasında şöyle diyor:

"Yurt dışında burada bizim ne yazacağımıza komiserlerin karar verdiğini söylüyorlar. Bu eleştiriyeye katılıyorum, ben, çünkü bu komiserlerin sayısı 8 bin tane-dir ve hepsi de Yazarlar Birliği üyesidir."

Yazarlar Birliği Başkanının yaptığı bu konuşma oldukça ilginç. Sovyet edebiyatı "Sosyalizm savaşının bir silahı" olarak değerlendiriliyor ve yönetimin görüşüne uygun "sosyalizm" propagandası yapması bekleniyor tüm yazarlardan. Propaganda yapmaya kararlı çıkan üyeler de Yazarlar Birliğiyle ilişkisi kesiliyor, yapıtlarının yayınlanmasına engel oluyor, haklarında türlü ceza müeyyideleri uygulanıyor.

Yazarlar Birliğine üye olan bir yazara "resmi yazar" deniliyor. Yazarlar Birliğine üye olabilmek için en az bir kitap, genellikle de iki kitap yayınlanmış olması gerekiyor. Bir kez üye olunduktan sonra her türlü maddi sorun ortadan kalkmış oluyor. Yazarlar da diğer yüksek devlet memurları gibi kendi servis organlarına sahipler. Bunlara "Litfond" adı veriliyor. Yazarların Litfond'a hastane, terzi, yiyecek, vb. gibi ser-

visleri karşılayabilecek kapasitede.

Çağdaş Sovyet yazımının önemli temsilcileri arasında şu adları sayabiliriz: Yuriv Trifonov, Valantin Raspudin, Andrey Bitov, Fazıl İskender, Vasily Şukiyin, Georgiy Vladimov, Vladimir Voynovity, Vasily Aksonov, Boris Mozzyayev, Fyodor Abramov, Alexander Zinoviyev, Cengiz Aymatov.

Bu adı geçen yazarlar, yapıtlarını gerek "resmi" (1), gerek SAMİZAT (2), gerekse TAMİZAT (3) yollarıyla yayınlıyorlar. Birçoğu büyük dünya dillerinde yapıtlarını yayınlamış bulunuyor. Türk okuyucusu Cengiz Aymatov ve Fazıl İskender dışındaki adları tanımıyor. Önümüzdeki yıllarda bu yazarların yapıtlarının Türk edebiyatseverlerine sunulacağını (Eğer Sovyetler Birliği'nin eleştirilmesine katlanacak yayınevleri bulunursa) umuyorum.

Dipnotlar:

- (1) Resmi-Bugün Sovyetler Birliği'nde bir yazar yapıtlarını sansürden geçirip ülkesi içinde yayımlatabilirse bu tür kitapları resmi kitaplar ya da resmi edebiyat adı veriliyor.
- (2) SAMİZAT: Sözcük anlamı olarak yazı masası çekmece-si anlamına geliyor. Sansürün izin vermediği tüm yapıtların daktiloda yazılmış birkaç kopyesinin elden ele dolmasıdan oluşan düzene verilen ad. Örneğin Fazıl İskender'in bir romanının yarı resmi olarak diğer bir yarı da Samizdat olarak yayımlanmıştır.
- (3) TAMİZAT: Sovyetler Birliği dışında yayınlanan Rusça yapıtlara verilen genel ad. Örneğin Trifonov, Solzenitsin gibi yazarlar yapıtlarının bir bölümünü Tamizdat olarak Fransa'da yayımlanmışlardır.

Türkiye Kupası yarı final kuraları çekildi

A. Demirspor-Galatasaray Lüleburgaz-Altay

ANKARA - Türkiye Kupası yarı final kuraları çekildi ve Adana Demirspor Galatasaray ile, Lüleburgaz da Altay ile eşleşti. Türkiye Kupası yarı final kuraları çekiminden sonra görüşlerini açıklayan kulüp yöneticileri eşleşmeden memnun olduklarını açıkladılar.

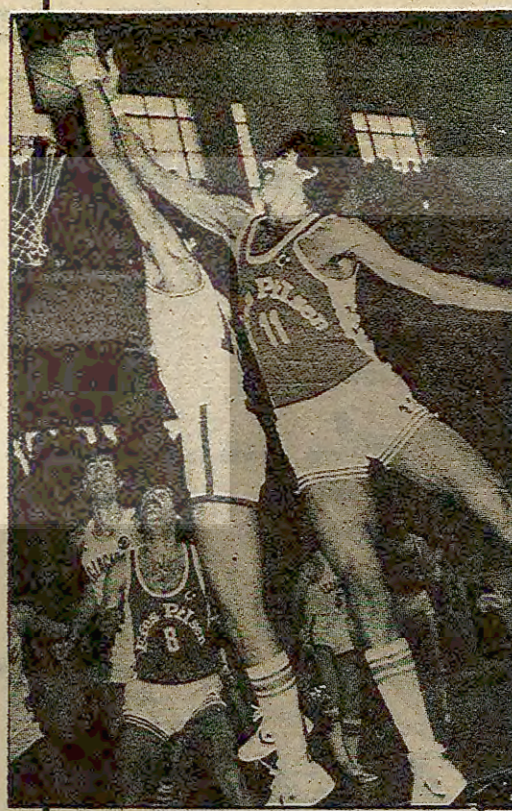
Kulüp yöneticilerinin görüşleri şöyle:

KORHAN TUGAY: Adana Demirspor iyi bir takım, Kupada yapacağımız bu mücadelede bir yerde geçen hafta Adana'da 1-0 yenildikimiz maçın rövanşını olacak. Yarı finali zorlanmadan geçeceğimizi sanıyorum.

FAİK AKINCI: (A. Demirspor) Galatasaray ile eşleşmekten mutluluk duyduk. İyi oynayan ve hakeden tarafın finale kalmamasını dilerim.

SABAHATTİN ERMAN: (Altay) Lüleburgazspor, Beşiktaş ve Fenerbahçe'yi kupadan elyereye geçirmiş ispatlamıştır. Bu nedenle rakibimiz karşısında çok dikkatli olacağız. Aynı hatayı biz de yapmamak ve mutlaka tur atlamak için oynayacağız. Bunu da başaracağımıza inanıyoruz.

Lüleburgazspor'un kura çekimine temsilci göndermemesi üzerine bu kulüp adına çekim yapan İbrahim Onuk ise Lüleburgazspor'un pozitif futbolu ile dikkatleri üzerine çeken bir takım olduğunu belirtti ve "Bu ikinci lig takımının Beşiktaş ve Fenerbahçe karşısında gösterdiği başarıyı Altay karşısında da sürdüreceğine inanıyorum" dedi.

Her iki takım da kazanmak için oynayacak.

Basketbol hakemlerinden sonra

Voleybol hakemleri de Bakırköy Akıl Hastanesine bağış yapacak

İSTANBUL (ÖZEL)

Geçtiğimiz günlerde İstanbul'da basketbol hakemlerinin bir haftalık gelirlerini Bakırköy Ruh ve Sinir Hastahaneleri Hastanesine bağışlamasından sonra voleybol hakemleri de bu haftaki maç gelirlerini aynı şekilde Bakırköy Ruh ve Sinir Hastahaneleri Hastanesine bağışlayacaklar.

Alman bilgisyere göre bu hafta İstanbul'da oynanacak deplasmanlı ve mahalli lig maçlarının görüşü olacak hakemlerin müsabaka gelirleri İstanbul Voleybol Hakemleri Kulübü Derneği tarafından "Devlet ile halk elele kampanyası" için açılan banka hesabına yatırılacak.

Hentbolde 3 grup birinciliği İzmir'de yapılacak

ANKARA - Hentbol Federasyonu Kurulları Bursa'da yapılacak toplantıda bazı yarışmaların tarihlerini değiştirdi.

Eskişehir, Ankara-İzmir ve İstanbul'da 31 Mart-3 Nisan tarihleri arasında yapılması gereken kupa yarışmaları birinciliği 17-20 Nisan arasında yapılacak yarışmaların birinciliği İzmir'de yapılmasına karar

verildi. Ayrıca Amasya'da 3-6 Haziran'da yapılması gereken kupa yarışmaları Türkiye birinciliğiyle ilgili bir tarihte ertelendi.

Öte yandan 18 Mayıs günü Ankara'da yapılması gereken Gençlik ve Spor Bakanlığı Kupası ile Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Kupası yarışmaları da 3 Şubat 1981 gününe ertelendi.

İtalya'da bugün konusu: Şike

ROMA (AA) - Yasal olmayan yollardan bahisi müşterek oynatan kişilerden para aldıkları iddia edilen 13 futbolcunun pazar günü oynadıkları lig maçlarından sonra soyunma odalarında tutuklanmaları, İtalya'da bugün konusu haline geldi. Hemen bütün gazeteler bu olayı ilk sayfa-larında büyük manşetler halinde verdiler. Öylesine ki Başbakan Cossiga'nın istifasıyla patlak veren yeni hükümet bunalmı ikinci plana itildi. Çok gazete Cumhurbaşkanı Pertini'nin Cossiga'ya yeni hükümeti kurmaya memur etmesi çok ufak bir haber halinde yer aldı.

L'UNITA'NIN İLK SAYFASI - İtalyan Komünist Partisinin organı "L'UNITA" futbol skandalını, ilk sayfasında yedi sütun üzerinde yazdı. Cossiga'nın yeniden Başbakanlığa getirilmesi ise ufak bir haber halinde geçirdi.

Roma'nın "IL MESSAGGERO" gazetesi ise polis olayı ilgili tutumunu eleştirerek, futbolcularının soyunma odalarında tutuklanmasını verdi. Gazeteye göre bilinmeyen bir nedenle bu olaya sansasyon havası veriliyor.

"Prestij için oynuyoruz"

Ziya Şengül nihayet sonucu kabul etmeye başladı ve Fenerbahçe'nin iyi durumda olduğunu itiraf etti.

Ziya Şengül: "Şampiyonluk bizim için hayal"

TRABZON (AA)

Trabzon'da oynanan ve Trabzonsporun 2-0 galibiyeti ile sonuçlanan Trabzonspor-Fenerbahçe karşılaşmasından sonra Fenerbahçe Teknik Direktörü Ziya Şengül, "Şampiyonluk bizim için hayal, Fenerbahçe, formasının prestijini için oynuyoruz" dedi.

Maçın ilk 45 dakikasında denk mücadele içinde geçtiğini belirten Şengül, "Şimdi anda liglerdeki maçlara kulüpler tarafından basına verilen beyanattan büyük etkisi olmaktadır kanımdayım. İlk yarı denk mücadele içinde geçti. Yedigimiz iki gol de defansımızın natasından oldu. Son 30 dakika çok kötü futbol oynadık. Şampiyonluk bizim için hayal. Fenerbahçe, formasının prestijini için oynuyor" dedi.

Basketbol liginde şampiyonu bu hafta belli oluyor

Efes Pilsen mi, Eczacıbaşı mı?

İSTANBUL (ÖZEL)

Türkiye deplasmanlı basketbol liginde şampiyonu pazar günü oynanacak Eczacıbaşı-Efes Pilsen final maçı ile belli olacak. 2 mağlubiyetli Efes Pilsen ile 3 mağlubiyetli Eczacıbaşı'nın mücadelesinden galip ayrılacak takım Basketbol Ligi Şampiyonluğu kazanacak. Şampiyonluk finali ayrıca, ilk yarıda 71-68 Eczacıbaşı'nın galibiyeti ile sonuçlanan karşılaşmanın rövanşını niteliğini taşıyor. Eczacıbaşı karşılaşmayı kazanmak ve şampiyon olmak için sahaya çıkacak ama Eczacıbaşı'nın yenilgisinde Efes Pilsen hem lig şampiyonluğunu hem de güçlü rakibinden ilk yarıdaki maçın rövanşını almış olacak. Spor ve Sergi Sarayında oynanacak olan karşılaşma pazar günü saat 17.30'da başlayacak.

1. Ligde Geçen Hafta

Diyarbakırspor'un düşmesi kesinleşti

22. hafta sonunda ligde şampiyonluk adaylarıyla düşme hatlarında takımın iyice belli olmaya başladı.

Ligin altında Diyarbakırspor'un düşmesi hemen kesinleşti. Bu hafta İstanbul'da Beşiktaş'a yenilen Adanaspor ile Adana'da Adana Demirspor'a yenilen Galatasaray'ın durumları kritik bir safhaya ulaştı. Adanaspor'un bundan sonraki sekiz maçından en az on puan çıkartması şart. Turuncu beyazlıların dört maçlarını kendi sahalarda oynayacakları düşünülürse bu pek zor olmayacağı benziyor. Galatasaray için ise durum pek iyi açıcı değil. Sarı kırmızılı ekibin tarihinin en ağır bunalımını hâlâ atlatabilmeye değil, üstüne üstlük ligde bitmek üzere.

Lider Trabzonspor takipcisi Fenerbahçe'yi Trabzon'dan iki gol ve puansız geri yollayınca Fenerbahçe kupadan sonra, ligde de havlu attı. Bursaspor, son haftalardaki başarısız Zonguldakspor deplasmanından bir puan çıkararak sürdüürdü. Ligin başarılı takımı Rizespor ise Kayseri'de sustu. Eskişehirspor ligin başından beri atfının dörtte biri kadar goli ligde artık misafir olan Diyarbakırspor'a attı. Böylece haftalardır Rizespor'un alinde bulunan en fazla gol atan takım ünvanını da almış oldu.

G. Antepspor kupadan elendikten sonra ligde Altay'ı 3-0 gibi net bir skorla yenerik klasmanda kendine emin bir yer edindiği oldu.

HAFTANIN GÖRÜNCÜMÜ

HAFTANIN TAKIMI: Eskişehirspor.

HAFTANIN FİTOLCUSU: Tayfun (Eskişehirspor).

HAFTANIN MAÇI: Trabzonspor-Fenerbahçe karşılaşması (2-0).

HAFTANIN HAKEMLERİ: Nihat Özbilgin-Orhan Tarmay-Yavuz Bozada (Trabzonspor-Fenerbahçe) maçında.

ATILAN GOL SAYISI: 16

HAFTANIN KARMASI: Senol (Trabzonspor)-Turgay (Trabzonspor), Mustafa Zonguldakspor), Timuçin (Adanaspor), Tayfun (Eskişehirspor), Fuji Mehmet (Göztepe), Sedat İli (Bursaspor), Yaşar (Trabzonspor), Ender (Eskişehirspor), Rasit (A. Demirspor), İrfan (Göztepe).

PUAN CETVELİ

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
Trabzon	22	9	11	2	20	8	29
Bursa	22	10	7	5	23	15	27
Eskişehir	22	7	11	4	24	17	25
Rize	22	11	3	8	21	25	25
F.Bahçe	22	9	6	7	21	21	24
Beşiktaş	22	7	6	9	21	20	23
Zonguldak	22	5	12	5	20	17	22
G.Antep	22	7	7	8	20	19	21
Göztepe	22	6	9	7	22	25	21
Altay	22	5	9	7	21	24	21
Kayseri	22	5	13	6	14	17	21
Ordu	22	6	9	7	19	26	21
A.D.Spor	22	7	6	9	21	20	20
G.Saray	22	4	11	7	14	19	19
Adanaspor	22	6	6	10	16	19	19
D.Bakır	22	5	5	12	16	31	15

Ajanlık Kupası Halter Şampiyonası pazar günü başlıyor

İSTANBUL (ÖZEL)

İstanbul Bölgesi Halter Ajanlığının faaliyet programında yer alan Ajanlık Kupası Halter Şampiyonası pazar günü saat 9.00'dan itibaren Bağlarbaşı A Salonunda yapılacak. Şampiyonada dereceye girecek halterciler 12-13 Nisan tarihlerinde Ankara'da yapılacak Gıda Yarımlı Şampiyonası için 2-10 Nisan tarihleri arasında kampa alınacak. 12 Haltercinin katılacağı kamp çalışmalarını antrenör Halil Bilgin yönetecek.

İstanbul Halter Ajansı Cahit Gür, Ajanlık Kupası müsabakalarında Ömer Unal, Fevzi Özbek, İbrahim Geren, Alaaddin İnçe, Ömer Taş, İbrahim Salıcı, Hasan Basri Aşık, Eyyüp Şaban Özdemir, Mustafa Öncel, Adnan Hüfaloğlu, İsmail Adgezer, Mustafa Altay, İsa Coşkay, İsmail Çanır Simer-soy'dan iyi dereceler beklediğini söyledi.

Kadir Yüceler hazırlık maçı yapıyor

İSTANBUL (ÖZEL)

3 yıldır 63.5-70 kiloda Avrupa Şampiyonluğuna aday gösterilen profesyonel oaksö-

rümüz Kadir Yüceler ünvanına hazırlanmak için bugün Sakarya'da İtalyan amatör boksörü Giampaolo Piras ile karşılaşiyor.

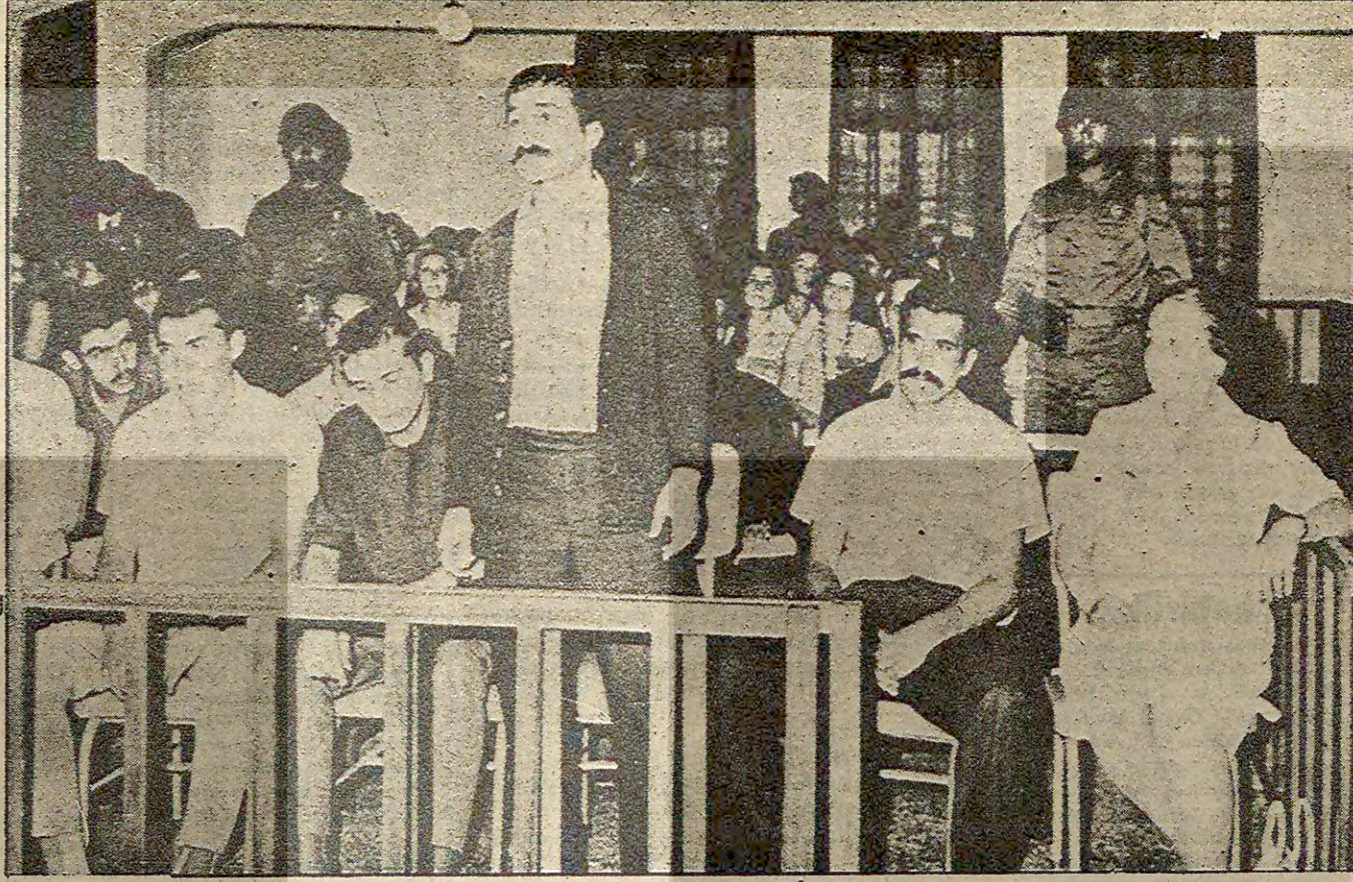

Deniz, Yusuf ve Sinan Amerikalı erlere çay pişirmeye, yemek vermeye devam ediyorlardı

ÖLDÜR DEMESİ

KOLAY

Denizler yargılanırken Sağdan sola:
Sevim Onursal, Deniz Gezmis,
Yusuf Aslan (ayakta), Recep Sakin,
Metin Güngörmüş

● Deniz Gezmis o günlerdeki duygularını cezaevinde Erdal Öz'e şöyle anlatmıştı: «Larry karısına yazdığı mektupta artık babamgillere yerleşirsin, seni bir daha görmeyeceğim» falan diyordu. Dayanamadım, «Ulan göreceksin karını be» dedim

● Denizler talimatı uygulamamış Amerikalıları öldürmemişlerdi Hükümetten ses çıkmıyordu. 400 bin lira fidyeyi almak için Hüseyin inan, Prof. Muammer Aksoy'a başvurup Amerikan Elçiliği ile aralarında aracı olmalarını istedi

AMAÇ apartmanında Denizler Amerikalılara çay pişirmeye, yiyecek vermeye devam ediyorlardı. Öyle iteleme kakalama yoktu. Deniz Gezmis o günleri şöyle anlattı Erdal Öz'e: "Çocuklar telsizin başındalar. Ben Amerikalıların başında bekliyorum. "İkisinin karısı gebeymiş. Çavuşla Heaven'in karıları. Üçüncüsü edebiyat bölümünden, anası İtalyanmış. Dördüncüsü de bir katolik. Liseyi bitirmiş. Çavuş çok gırgır. Dedesi Pekos Bil'i görmüş, onu anlatıyor bana. Larry sürekli düşünüyör. Dördünün de beyni yıkanmış. Ashında dördü de yoksul halk çocuğu. "Onlara savaşları, Amerikalıların yaptıklarını anlatıyorum. Larry o kadar çok düşünüyor ki, onu ve bu arada hepsini yatıştırmaya çalışıyorum. "Bir an önce kurtulmalarını onlardan çok biz istiyor gibiydik. "İşte o sırada Hüseyin İnan'dan öldür emri gelmişti. Deniz Gezmis Erdal Öz'e bundan sonrasını şöyle anlattı: "Yok öldürmeyorsun. Fasistlere benzemiyoruz biz. Kolay değil bir insanı öldürmek. "Adam suçsuz, adam bilimsiz ve senin yaşında. "Suçsuzlar. Gerçi kendi kurulu düzenlerine karşı çıkmamakla objektif olarak suçlular, ama subjektif olarak suçluları yok. Üstelik silahları da yok. Sen silahsız karşılarda. "Sinan son derece duygulu. Onlarla içli dışlı olmak için elinden gelen herşeyi yapıyor. Sonunda öldürmek kaçınılmaz olur da öldürmem diyor. Hiç konuşmuyor onlarla. "Zorunlu kalırsak dolaba tükacığuz adamları, kapatacağız dolabın kapılarını, yüzlerini görmeden enselerinden sıkacağız kursunları. "Yusuf'un aklına, hangi gazetelerde kocaman fotoğrafları yayınlanmıştı, Kıbrıs'ta banyoda öldürülen kadınla çocuklar geliyor. "Ben cellat pozisyonuna girmişim gibi bir duygu içindeyim. "En çok ben konuşuyorum onlarla.

"Ve öldürmedik. "Bu konuyu kendi aramızda hiç konuşmuyoruz. Olaydan sonra arkadaşlarımız da benim gibi düşündüğünü anlamam. Sonradan da anlatılıyor. "Ben açıkça söyledim, öldürmem dedim. "Oysa başta öldürürüm diyordum. "Sinan, daha başında öldürmeyeceğini anlamış. "Edebiyatçı olan Amerikalı, Hayatının, bir namlunun ucunda sana ereceğini hiç düşünmemişim" diye yazıyor karısına yazdığı mektupta. "Kendimi bir an onların yerine koyuyordum. Anamı, babamı düşünüyordum, 'olmaz' diyordum. "Oysa Amerikalılar, önceleri, kurtulmaktan umutlarını iyice kesmişlerdi. Ama son iki gün, öldürmeyeceğimizi anlamışlardı. "Üçüncü gün falandı, Larry'nin karısına gizlice mektup yazdığını gördüm. Çektim aldım mektubu elinden. Oğlan vasiyetini yazıyordu. "Gider babamgile yerleşirsin diyorodu kansına. Artık görmeyeceğiz falan diyordu. "Dayanamadım. "Ulan göreceksin karını be, de dim. "Hele birisinin anası ta Amerika lardan uçakla Ankara'ya gelmişti."

ER RICHARD CARASZIN SÖZLERİ
DENİZ GEZMİŞİ ANLATIYOR
Er Richard Carasz şunları anlattı: "Deniz Gezmis şahsi hayatından bize bahsederken, 20 yaşına kadar silahın ne olduğunu bilmediğini, iki yıl önce 6.Filo gösterisi yaptıkları sırada hükümet kuvvetlerinin üniversiteye girerek birkaç öğrencinin ölümüne yol açtığını, bundan sonra bu işlere karıştığını ve okuldan kovulduğunu anlattı. Bu konuşma sırasında CIA ve FBI ajanlarından herhangi biriyle karşılaşmıştı ve öldürmek istemiyoruz dedi. Ama Emniyet kuvvetleri tarafından yerimiz bulunur da teslim olamaz istenirse, sizi de tereddütsüz öldürürüz dedi.

ER JIMMY SEXTON İSE ŞUNLARI ANLATTI: "Bir İngilizce gazete getirip verdiler. Burada ilk defa bizim için fidye istenmiş olduğunu öğrendik. Bunun üzerine, "Sizi 36 saat önce öldürmüş olamazsınız" dediler. Niçin öldürmediklerini söylemediler. "Adının açıklanmasını istemeyen eski bir THKO'yu dışarda olanları şöyle anlattı: "Bekledik vurulmadılar. Hüseyin kızdı. Kolay değil, büyük bir işe girişmişsin, üç gün süreyle uzatmışsın, sonuç alamamışsın. Amerikalılar da elinde kalmış. İşlerin ucu kaçmış, nereye varacağı belli değil. "Ne yapmalıydık? "O zaman bir aracı bulalım meseleyi halledelim" dedi. "Düşümlüdü, tasınıldı, aracı olarak akla Muammer Aksoy geldi. Profesör Aksoy, o zaman Basın Yayın Yüksek Okulu Dekanıydı. "THKO'ular Muammer Aksoy'dan randevu aldılar. Görüşmeye Hüseyin İnan gitti. "Ben dört Amerikalıyı, kaçırıldıklarımdan" dedi. "Düşünmüş, hükümeti devreden çıkartmaya, Amerikan Elçiliğiyle ilişki kurmaya karar vermişti. "Metin Ertekin'in serbest bırakılması, THKO bildirisinin TRT'den okunması isteklerinden vazgeçmişti. Bunlardan vazgeçince de hükümetle ilişkileri kalmıyordu. Şimdi ama 400 bin dolarlık fidyeyi almakta. Bunu Amerikan Elçiliğinden alacaklardı. Amerikalılardan biri vurulmuş diye talimat göndermiş, talimata uymamışlardı. Artık son olarak bu yolu deneyecekti. "Muammer Aksoy Amerikan Elçiliğine bu konudaki istekleri bildirebileceğini, bu anlaşmayı sağlayabileceğini söyledi. Bu görüşmeden sonra 24 saatlik bir süre daha verildi. "AMAÇ APARTMANININ ÖNÜNDE BİR POLİS ARABASI DURDU "8 Mart günü: Amaç apartmanının önünde bir polis arabası durdu. Zemin kattakiler perdenin arkasından o zamanın ünlü polisi Tarzan Mustafa'nın elinde telsizle arabadan indiğini gördüler. Tarzan Mustafa'yı hepsi tanyorlardı. Devrimcileri tüfeke

damlarda kovalarken resimleri gazetelerde yayınlanmıştı. "Tarzan Mustafa Amaç apartmanına doğru yürüdü. İçerdekiler fena halde telaşlandılar. Deniz, Yusuf ve Sinan, "Sarıldık, yerimizi buldular" diye düşündüler. "Evi acele terk etme kararı aldılar. Büyük bir hızla silahlarını, eşyalarını topladılar. Girdikleri yan pencereden evi terkettiler. Amerikalılara hiç bir şey söylememişlerdi. "Arkadaşlarının kaldıkları eve gidemediler. İhtiyatlı davranmak gerekliyordu. Hem Amaç apartmanını kuşatan, belki de şu anda basmış olan polis, daha önce diğer evlere de basmış olabilir. "Evi kazasız belası, yakalanmadan terkeden üç THKO'lu cuntacılarla temas halinde olan ve kendilerinin de yakın dostu emekli deniz teğmeninin evine gittiler. Teğmen onları bir askeri doktor arkadaşının evine götürdü. Deniz, Yusuf ve Sinan eve yerleştikten sonra, teğmen ve askeri doktor birlikte çıktılar, daha önceden tanıdıkları THKO'uların evine gittiler. Emekli Teğmen "Bana derhal Hüseyin İnan'ı bulun" dedi. "Seyfi Alkan bu konuda şöyle diyor: "Ankara'da Hüseyin İnan'larla kaldığımız eve bu teğmen gelip giderdi. Askeri elbiselerle. Konuşmalarında, "Siz her türlü imkanı tanırız. Bunu, sizin eylemleriniz bizim işimize yaradığı için yapıyoruz" derdi. "Deniz, Yusuf ve Sinan polis takibinden kurtulmak için teğmene başvurmuşlar, o da onları askeri doktor bir arkadaşının evine yerleştirip saklanmalarını sağlamış. "Teğmen bize geldiğinde açık konuşuyordu. "Biz iktidarda olsak ve siz şu andaki eylemlere kalkışsanız, mevcut yasalar neyse aynı işlemleri size biz de tatbik ederiz" derdi."

Yarın
Amaç apartmanı terk ediyor

Muammer Aksoy: Hüseyin İnan'ın THKO ile Amerikan Seferi arasında arabuluculuk yapması önerisi kabul etmişti

Dört Amerikalının kaçırıldığı günlerde basın

Kanlı Savaş

6 Mart tarihli gazetelerin hepsinde manşet haber, ODTÜ'de öğrencilerle jandarmaların çatışmasıyla ilgiliydi. "Rehine 4 Amerikalı ODTÜ'de aranırken kanlı savaş çıktı". "Orta Doğu'da askerlerle çatışan gençler 9.5 saat sonra teslim oldu". "1 er komada". "ODTÜ 2500 jandarma ve 1000 polis tarafından arandı. Kanlı çatışma" manşetlerden bazılarıydı. ODTÜ'de çatışmayı gazeteler ya da kından izlemişlerdi. Bütün gazeteler bol resimli olarak veriyordu, olayı.

Nixon pazarlığı reddediyor

Çatışma haberi yanında Nixon'un "Türk Hükümetine pazarlığa girmesini tavsiye etmem" şeklindeki açıklaması yer alıyordu. Nixon bir de "Nasil davranılacağı hakkında karar Türk hükümeti verir" diyor- du.

ÖRFİ İDAREDEN SÖZEDİLİYOR

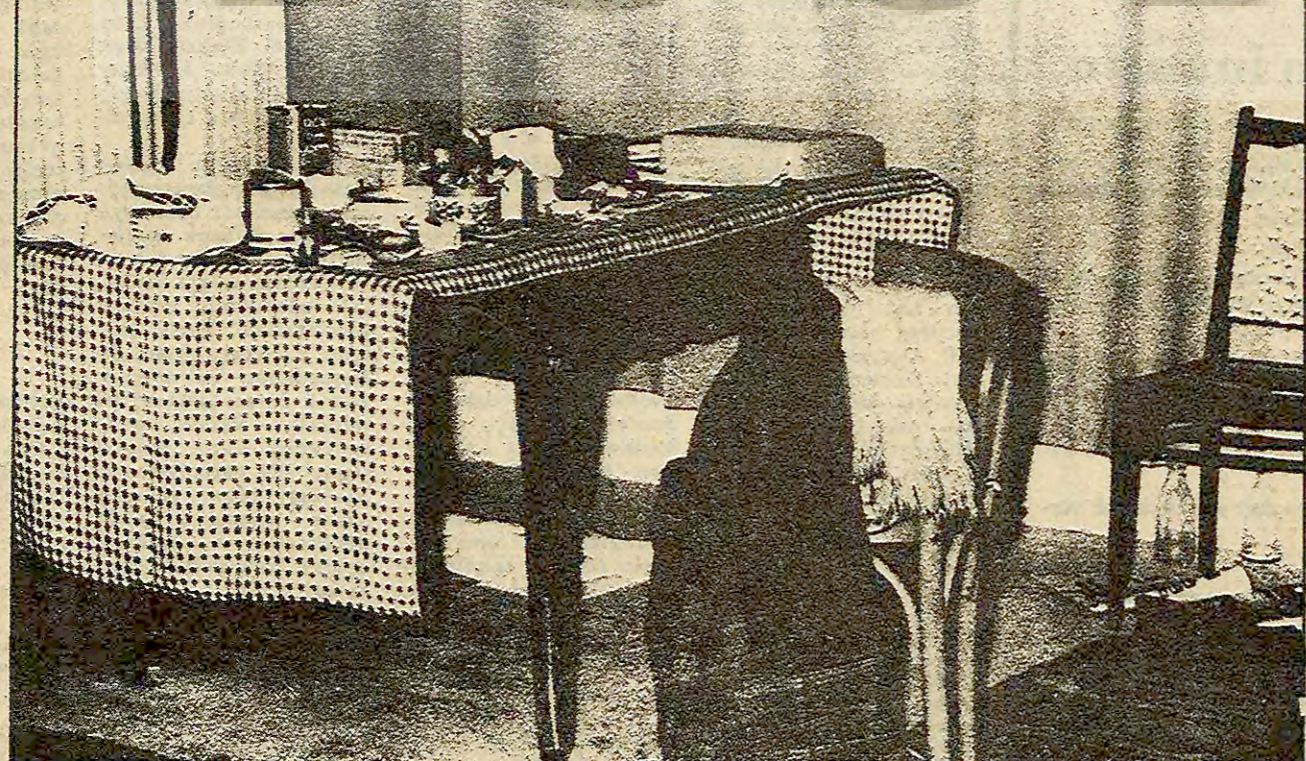
Köşe yazarları da konuyu ele almışlardı. Tercüman'da Ergun Göze "Türk tehlikesini artık tamamen tasfiye etmeye kararlı dış düşmanlardan söz ediyor, ideolojik mücadeleyi politikacılarımızın sayesinde kanlı kardeş kavuşmasa sözcüklerle suçlayarak orduya göz kırpyordu. "Hürriyet'te Yılmaz Çetiner Ankara kulübünde Örfi İdareden söz edilmeye başladığını haber veriyordu.

Amerikalıların aileleri de başlıklarda

Bir yandan dört Amerikalının "Bizi kurtarın" diye mektupları basında verilirken, Çavuş Jimmy Sexton'un hanımla karısının büyük boy resimleri birinci sayfalarda yer alıyordu. Heaven'in eşinin ağlarken çekilen bir resmi ve Er Richard Carasz'ın annesinin, "Ödesinler fidyeyi ne olur" dediği haberi de gazetelerin birinci sayfalarında yer alıyordu.

Abdi İpekeci'nin görüşü

Milliyet'te "Durum" köşesinde Abdi İpekeci "Silahlı Mücadele" başlıklı yazısında "İnsanın temel hak ve özgürlüklerini ortadan kaldıran, zorla gaspettiği iktidarı belirli bir azınlığın sömürsünü sürdürmek amacıyla kullanan totaliter diktatörları devirmek ve devrimci değişiklikler yolunu açabilmek için silaha başvurmaktan başka çare kalmayabilir. O duruma düşen ülkelerde silahlı savaşın önderliğini yapanlar, arkalarında gönüllü yığınları bulabilirler" diyor. Ama böyle, yığınları sürüklemeyen silahlı eylemlerin hak-sız olduğunu belirtiyor ve silahın ters tepeceği uyarısını yapıyordu.

Denizler tarafından bes gün rehin tutulan Amerikalılar serbest bırakıldıktan sonra Amaç apartmanındaki dairenin durumu

İnanan inansın

İçişleri Bakanı 12 kişiye teslim olma çağrısı yaptı. Teslim olması istenenler arasında, son aylarda hapisten kaçırılan 16 MHP'li den hiç biri yok. Abdi İpekeci'nin katili, cezaevinden kaçırılan Mehmet Ali Ağca yok. Maraş katliamından cezaevinden kaçırılan Yunus İhan yok. Ümit Doğanay ve Cavit Orhan Tütengil'in katil zanlısı, Piyangotepe katliamcısı Erol Türkmen yok. Doğan Öz'ün katillerinden Hüseyin Demirel yok. Sadi Somuncuoğlu'nun Özel Kalemde çalışmış, Balgat katliamından Ethem Kuskus yok. İçişleri Bakanı bunları ve benzerlerinin sorulmasına, "Tespiti oldukça güç ve zaman alıyor. Bu 12 kişi ilk tespit ettiklerimiz" diye cevap veriyor. Mahkemeler "tespit etmiş", çoğu hüküm giymiş, cezaevinden kaçırılmış. Hatta adları anılan kişiler aranan kişiler olarak Bakanlığa da verilmiş. İçişleri Bakanı ise bunları henüz "tespit edememiş". Haydi, yine inanmaya devam!

Emniyet Genel Müdürü Küçüktiryaki neden istifa etti? Neden istifasını basın toplantısıyla açıkladı? Çok sevdiğimiz, değerli bir arkadaşımızdı. Buynur size cevap! Bir soruya bak, bir de cevaba. Bir Emniyet Genel Müdürü ilk kez istifasını basın toplantısı yaparak açıklıyor. Niçin? Bu kadar tantanaya ne gerek var? Söylediği gibi, "Bayrak yarısında görevi devrediyor" ise, neden bunu usulü ile yapmıyor da televizyondan herkese duyuruyor? Soruluyor: -Çeşitli söylentiler var. Bunlardan en kuvvetlisi, Küçüktiryaki'nin yapmak istediği atamaların tepkiye yol açması. Daha önce de yapılan bazı atamalar Sıkıyönetim tarafından durdurulmuş, bundan sonra bize sormadan atama yapılmayacak denmişti. İstifanın bu çelişkiyle ilişkisi yok mu? Cevap: -Yok. Atamaları biz imzaladık. -Bu basın toplantısının, Mafya'nın meydan okuması olduğu söyleniyor? -Değeri ve çalışkan bir arkadaşımızdı. İnanmaya devam!

Cevap verilmeyen en önemli sorulardan, koğuşturulmayan en önemli konulardan biri de işkence. Bu iş Ankara Emniyet Birinci Şubesinde ay-yuka çıkmış. Sokaktan hasbikader toplanıp götürülenler bile dövülmeden bırakılmıyor. Serbest kalanlar "tesadüfen" işkenceden kurtulmuş olsalar bile, geceleri duydukları çığlıkları anlatıyorlar. İşkence yaptığı söylenenler arasında sabıkakıllar var. (Devamı sa. 7. si 4'de)

HABER YORUM MAGAZİN

- 19.00 HABERLER
- 19.05 LASSIE
- 19.30 LAVERNE VE SHIRLEY
- 20.00 HABERLER
- 20.35 UYKUDAN ÖNCE
- 20.45 TATLI ÇARŞAMBA
- 21.25 CHARLIE'NİN MELEKLERİ
- 22.30 TURİZM KONSERİ
- 23.20 HABERLER

DOĞU PERİNÇEK

Doğru eylem nedir?

Genel Dağıtım: 708-04 Hamaş Sok. No:14 Çarşıoğlu/Şişli/İstanbul Tel:27 25 22

AYDINLIK YAYINLARI